

VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
N U T A R I M A S

**DĖL VALSTYBĖS REGULIUOJAMŲ KAINŲ GAMTINIŲ DUJŲ SEKTORIUJE
NUSTATYMO METODIKOS PATVIRTINIMO**

2013 m. rugsėjo 13 d. Nr. O3-367

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#); 2011, Nr. [160-7576](#)) 8 straipsnio 9 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo (Žin., 2000, Nr. [89-2743](#); 2011, Nr. [87-4186](#)) 7 straipsnio 2 dalies 1 punktu, 9 straipsnio 1, 2, 3 ir 6 dalimis, Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo 5, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo (Žin., 2013, Nr. [76-3842](#)) 1 straipsniu bei atsižvelgdama į Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2013 m. rugsėjo 10 d. pažymą Nr. O5-306 „Dėl Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikos patvirtinimo“, Komisija n u t a r i a:

1. Patvirtinti Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodiką (pridedama).

2. Nustatyti, kad:

2.1. nustatant ir koreguojant valstybės reguliuojamų paslaugų kainų viršutines ribas ir konkrečias kainas taikomos šio nutarimo 1 punkte nurodytos metodikos nuostatos, išskyrus atvejus, numatytus šio nutarimo 2.2 punkte;

2.2. koreguojant valstybės reguliuojamų kainų viršutines ribas, nustatytas iki šio nutarimo 1 punkte nurodytos metodikos įsigaliojimo dienos, taikomos Gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodikos, patvirtintos Komisijos 2008 m. rugpjūčio 8 d. nutarimu Nr. O3-106 (Žin., 2008, Nr. [94-3718](#); 2009, Nr. [126-5476](#)), ir Gamtinių dujų tiekimo kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodikos, patvirtintos Komisijos 2008 m. rugpjūčio 29 d. nutarimu Nr. O3-107 (Žin., 2008, Nr. [103-3965](#); 2009, Nr. [126-5477](#)), nuostatos, nustatančios kainų viršutinių ribų koregavimo tvarką.

KOMISIJOS PIRMININKĖ

DIANA KORSAKAITĖ

PATVIRTINTA

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos

2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimu

Nr. O3-367

VALSTYBĖS REGULIUOJAMŲ KAINŲ GAMTINIŲ DUJŲ SEKTORIUJE NUSTATYMO METODIKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodika (toliau – Metodika) reglamentuoja gamtinių dujų įmonių reguliuojamų paslaugų (produktų) kainų viršutinių ribų ir konkrečių kainų nustatymą, kai reguliuojamų kainų paslaugos (produktai) patenka į:

1.1. gamtinių dujų perdavimo veiklos verslo vienetą;

1.2. gamtinių dujų skirstymo veiklos verslo vienetą;

1.3. gamtinių dujų skystinimo veiklos verslo vienetą;

1.4. gamtinių dujų laikymo veiklos verslo vienetą;

1.5. gamtinių dujų tiekimo veiklos verslo vienetą, jei Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija), vadovaujantis Komisijos patvirtintomis Rinkų tyrimo taisyklėmis, atlikto gamtinių dujų rinkos tyrimo metu yra nustatoma, kad dėl veiksmingos konkurencijos trūkumo asmuo taiko pernelyg dideles kainas, tai yra palyginamosios analizės metodu įvertintas vidutines kainas, viršijančias gamtinių dujų ir gamtinių dujų tiekimo paslaugos kainas, arba naudoja kainų spaudimą, tuo darydamas žalą rinkos dalyviams.

2. Metodikos tikslas – nustatyti skaidrius, objektyvius, nediskriminuojančius principus ir konkrečius skaičiavimo metodus kainų viršutinėms riboms ir konkrečioms kainoms nustatyti.

3. Metodika parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymu (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#); 2011, Nr. [160-7576](#)), Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymu (Žin., 2000, Nr. [89-2743](#); 2011, Nr. [87-4186](#)), Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymu (Žin., 2012, Nr. [68-3466](#)), Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais ir Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimais.

4. Metodikoje vartojamos sąvokos:

Bazinis gamtinių dujų kiekis – suskaičiuotas vidutinis gamtinių dujų kiekis penkerių metų laikotarpiui, išreikštas norminiais kubiniais metrais su bazine žemutine gamtinių dujų degimo šilumos verte. Atliekant konkrečių metų reguliuojamų kainų viršutinių ribų skaičiavimus, įvertinami prognozuojami tų metų gamtinių dujų kiekio nuokrypiai, kuriuos pagrindžia dujų įmonė.

Bazinės sąnaudos – suskaičiuotos vidutinės ekonomiškai pagrįstos (būtinios) reguliuojamos paslaugos sąnaudos penkerių metų laikotarpiui. Atliekant konkrečių metų reguliuojamų kainų viršutinių ribų skaičiavimus, Metodikos nustatyta tvarka įvertinami prognozuojami tų metų sąnaudų nuokrypiai, kuriuos pagrindžia dujų įmonė.

Gamtinių dujų importas – gamtinių dujų patiekimas iš kitų valstybių į Lietuvos Respubliką, išskyrus gamtinių dujų įmonių iš Europos Sąjungos valstybių narių saugyklų tiekiamas dujas.

Gamtinių dujų tranzitas – gamtinių dujų, kilusių iš valstybės, kuri nėra Europos Sąjungos narė, teritorijos ir skirtų tos ir (ar) trečiosios valstybės teritorijai, transportavimas per šalies teritoriją.

Kainos viršutinė riba – tai gamtinių dujų įmonės atitinkamos reguliuojamos paslaugos bazinių sąnaudų bei investicijų grąžos sumos ir atitinkamos reguliuojamos veiklos bazinio gamtinių dujų kiekio santykis, kuris kartą per metus gali būti koreguojamas, pasikeitus infliacijos lygiui, importuojamų (atgabenamų) gamtinių dujų kainoms, mokesčiams, reguliuojamos paslaugos gamtinių dujų kiekiui, teisės aktų reikalavimams, gamtinių dujų įmonėms įgyvendinus su Komisija suderintas investicijas ar nukrypus nuo pagal šią Metodiką nustatytų rodiklių.

Kubinis metras (m³) – gamtinių dujų kiekis, kuris, esant norminėms sąlygoms, užima vieno kubinio metro tūrį.

Metai – laikotarpis, kuris prasideda bet kurių kalendorinių metų sausio 1 d. 9 valandą ir baigiasi kitų kalendorinių metų sausio 1 d. 9 valandą.

Mėnuo – laikotarpis nuo pirmos kalendorinės ataskaitinio mėnesio dienos 9 valandos iki pirmos kalendorinės dienos po ataskaitinio mėnesio 9 valandos.

Norminės sąlygos – sąlygos, esant gamtinių dujų slėgiui 1,01325 barų ir temperatūrai 20 °C.

Para – laikotarpis, prasidedantis bet kurią dieną 9 valandą ryto ir besibaigiantis sekančią dieną 9 valandą ryto.

Transportavimas – gamtinių dujų gabenimas gamtinių dujų perdavimo ar skirstymo sistema.

Tarifas – prognozuojamų gamtinių dujų (produkto), konkrečių perdavimo, skirstymo, laikymo, skystinimo, tiekimo kainų bei skirtumo tarp ankstesnio tarifų galiojimo laikotarpio prognozuotų ir faktinių gamtinių dujų (produkto) kainų suma, taikoma buitiniams vartotojams.

Tiekimo kainos viršutinė riba – tai gamtinių dujų įmonės tiekimo veiklos bazinių sąnaudų santykio su tiekimo veiklos baziniu gamtinių dujų kiekiu ir Komisijos nustatytos pelno maržos suma.

Žemutinė gamtinių dujų degimo šilumos vertė – šilumos kiekis, išsiskiriantis visiškai sudegus vienam kubiniam metrui sausų gamtinių dujų, neįskaitant šilumos, susidarancios kondensuojantis vandens garams.

Finansinė – investicinė veikla – gamtinių dujų įmonės veiksmai, tiesiogiai nesusiję su reguliuojama veikla, reguliacinės turto bazės dydžio pasikeitimu, kuriais gamtinių dujų įmonė įgyja, sukaupia, kontroliuoja ir naudoja finansinį turtą.

Kitos Metodikoje vartojamos sąvokos turi tokią pačią reikšmę, kaip apibrėžta energetikos veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose.

II. GAMTINIŲ DUJŲ SEKTORIAUS KAINODAROS TAISYKLĖS

5. Reguluojamų paslaugų kainos:

5.1. nurodytos Metodikos III skyriaus I skirsnyje, IV skyriuje, V skyriaus I skirsnyje, VII skyriuje – lygios reguliuojamų kainų paslaugų teikimo sąnaudoms, įskaitant investicijų grąžą;

5.2. nurodytos Metodikos III skyriaus II skirsnyje, V skyriaus II skirsnyje – lygios reguliuojamų kainų paslaugų teikimo sąnaudoms;

5.3. nurodytos Metodikos V skyriaus III skirsnyje – lygios reguliuojamų kainų paslaugų teikimo sąnaudoms, įskaitant rizikos premiją;

5.4. nurodytos Metodikos VI skyriaus I skirsnyje – lygios reguliuojamų kainų paslaugų teikimo sąnaudoms, įskaitant tiekimo maržą.

6. Reguluojamų paslaugų kainų, nurodytų Metodikos 5.1, 5.3 ir 5.4 punktuose, atveju gamtinių dujų kainodaroje taikomas ilgalaikių kainų mechanizmas, t. y. reguliuojamam laikotarpiui nustatoma kainos viršutinė riba, kuri antrais ir vėlesniais metais koreguojama, nustatant pakoreguotą kainos viršutinę ribą.

7. Gamtinių dujų sistemos balansavimo paslaugų kaina nustatoma vieneriems metams, gamtinių dujų tarifai buitiniams vartotojams – kas pusę metų.

8. Kainų viršutinės ribos yra nustatomos 5 metų reguliavimo periodui, išskyrus gamtinių dujų tiekimo kainos viršutinę ribą, kurios galiojimo laikotarpis nustatomas motyvuotu Komisijos sprendimu, atlikus gamtinių dujų rinkos tyrimą.

9. Nustatant kainų viršutines ribas, atsižvelgiama į:

9.1. atitinkamiems verslo vienetams ir atitinkamoms paslaugoms (produktams) Komisijos nustatytų bei faktiškai priskirtų reguliuojamos veiklos sąnaudų, įskaitant investicijų grąžą, apimtį praėjusio reguliavimo laikotarpio metu;

9.2. faktiškai suteiktų atitinkamų paslaugų (produktų) kiekius praėjusio reguliavimo

laikotarpio metu;

9.3. gerą praktinį pavyzdį turinčių Lietuvos ir/ar Europos Sąjungos šalių palyginamą ar analogiškų gamtinių dujų įmonių lyginamosios analizės, iš anksto viešai skelbiamos Komisijos tinklalapyje, duomenis;

9.4. praėjusio reguliavimo periodo konkrečios gamtinių dujų įmonės efektyvumo rodiklius;

9.5. suplanuotus gamtinių dujų įmonės veiklos pokyčius per ateinantį reguliavimo periodą, įskaitant su Komisija suderintų investicijų įgyvendinimą, turėsiančių poveikį sąnaudų, įskaitant investicijų grąžą, bei patiekinių paslaugų (produktų) kiekio apimčiai;

9.6. gali būti atsižvelgiama į po praėjusio reguliavimo periodo įvyksiančius reikšmingus įvykius, turėsiančius įtakos sąnaudų dydžiui ir struktūrai.

10. Reguluojamos paslaugos sąnaudoms yra priskiriamos ekonomiškai pagrįstos sąnaudos, būtinos gamtinių dujų įmonės reguliuojamai veiklai vykdyti. Būtinos sąnaudos yra suprantamos, kaip sąnaudos, kurių nepatyrusi gamtinių dujų įmonė negalėtų saugiai ir efektyviai vykdyti reguliuojamos veiklos bei su ja susijusių teisės aktų įpareigojimų. Finansinės-investicinės veiklos sąnaudos nepriskiriamos prie reguliuojamos veiklos sąnaudų.

11. Planuojamus sąnaudų pokyčius gamtinių dujų įmonė turi argumentuoti. Jei gamtinių dujų įmonė nepateikia sąnaudų pasikeitimų motyvų arba jos nėra tinkamai pagrįstos, šios sąnaudos nėra pripažįstamos pagrįstomis. Atitinkamos sąnaudų grupės, priskirtinos paslaugai, apimtis nustatoma:

11.1. Sąnaudų gamtinių dujų technologinėms reikmėms atveju atsižvelgiama į:

11.1.1. praėjusio reguliavimo periodo paskutinių penkerių metų faktinius ir Komisijos nustatytus pastoviuosius gamtinių dujų technologinėms reikmėms kiekius;

11.1.2. praėjusio reguliavimo periodo paskutinių penkerių metų faktinę ir Komisijos nustatytą gamtinių dujų technologinėms reikmėms kiekio metinę apimtį, kai gamtinių dujų technologinėms reikmėms kiekiai priklauso nuo realizuoto kiekio;

11.1.3. priešasčių, kurias gamtinių dujų įmonė nurodė kaip lemiančias gamtinių dujų technologinėms reikmėms kiekio faktinius ir būsimus apimtį pokyčius, pagrįstumą;

11.1.4. praėjusių reguliuojamų kainų galiojimo laikotarpiu įgyvendintų investicijų įtaką gamtinių dujų technologinėms reikmėms kiekių pokyčius;

11.1.5. prognozuojamą gamtinių dujų pirkimo kainą;

11.1.6. naujų investicijų į gamtinių dujų infrastruktūras lemiamą gamtinių dujų technologinėms reikmėms kiekių poreikį, nustatomą pagal su Komisija suderintus investicinius projektus arba su Komisija suderintus principus.

11.2. Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų atveju atsižvelgiama į:

11.2.1. metų, kuriems nustatoma kainų viršutinė riba, pradžiai esančių atitinkamai paslaugai priskirtų ilgalaikio turto vienetų priskaitytiną metinę nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų sumą;

11.2.2. Komisijos nustatyta tvarka suderintas ir įvykdytas investicijas;

11.2.3. koreguojančias nusidėvėjimo (amortizacijos) sumas, priskirtinas atitinkamai paslaugai, kurios turi būti nustatytos, jei praėjusio laikotarpio metu gamtinių dujų įmonė dėl kokių nors priešasčių turėjo faktinių nukrypimų nuo ilgalaikės reguliuojamos veiklos programos (investicijų programos) vykdymo;

11.2.4. planuojamus ilgalaikio turto vienetų nurašymus, perleidimus;

11.2.5. Komisijos patvirtinto Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašo 23, 32 punktuose nurodytus apribojimus.

11.2.6. Komisija vertina nusidėvėjimo sąnaudų panaudojimą. Vykdydama investicijas atitinkamoje veikloje dujų įmonė pirmiausiai turi panaudoti lėšas, sukauptas nusidėvėjimo sąnaudoms šioje veikloje dengti.

11.3. Remonto, priežiūros, eksploatavimo sąnaudų atveju atsižvelgiama į:

11.3.1. praėjusio reguliavimo periodo paskutinių penkerių metų Komisijos nustatytą ir faktinę šių sąnaudų metinę apimtį: jeigu gamtinių dujų įmonė per praėjusį reguliavimo periodą dirbo

efektyviai, t. y. praėjusio reguliavimo periodo operacinės sąnaudos (OPEX) buvo mažesnės už Komisijos nustatytas, – atsižvelgiama į faktinę pagrįstą šių sąnaudų metinę apimtį, įvertinus suderintas su Komisija ir įvykdytas / neįvykdytas investicijas. Jeigu gamtinių dujų įmonė per praėjusį reguliavimo periodą dirbo neefektyviai, t. y. praėjusio reguliavimo periodo operacinės sąnaudos (OPEX) buvo didesnės už Komisijos nustatytas, – atsižvelgiama į Komisijos nustatytą šių sąnaudų metinę apimtį;

11.3.2. priežasčių, kurias gamtinių dujų įmonė nurodė kaip lemiančias šių sąnaudų apimties pokyčius, pagrįstumą, pateikiant per reguliavimo periodą numatomų remontų planus ir investicijų programą;

11.3.3. Komisija gali atsižvelgti į gerą praktinį pavyzdį turinčių palyginamų ar analogiškų gamtinių dujų įmonių lyginamosios analizės duomenis, taip pat įvertinti istorinių faktinių tos pačios gamtinių dujų įmonės sąnaudų rodiklių pasikeitimo priežasčių pagrįstumą;

11.3.4. naujų infrastruktūrų remonto, priežiūros, eksploatavimo sąnaudas, nustatomas pagal šios infrastruktūros techninės priežiūros reikalavimus.

11.4. Personalo sąnaudų atveju atsižvelgiama į:

11.4.1. praėjusio reguliavimo periodo paskutinių metų prieš naują reguliavimo periodą Komisijos nustatytą ir faktinę pagrįstą šių sąnaudų metinę apimtį ir darbuotojų skaičių, įvertinus suderintas su Komisija ir įvykdytas / neįvykdytas investicijas. Jeigu gamtinių dujų įmonė per praėjusį reguliavimo periodą dirbo efektyviai, t. y. praėjusio reguliavimo periodo operacinės sąnaudos (OPEX) buvo mažesnės už Komisijos nustatytas, – atsižvelgiama į faktinę pagrįstą šių sąnaudų metinę apimtį. Jeigu gamtinių dujų įmonė per praėjusį reguliavimo periodą dirbo neefektyviai, t. y. praėjusio reguliavimo periodo operacinės metinės sąnaudos (OPEX) buvo didesnės už Komisijos nustatytas, – atsižvelgiama į Komisijos nustatytą šių sąnaudų metinę apimtį;

11.4.2. Finansų ministerijos skelbiamą ateinančių vienerių metų prognozuojamą vidutinį darbo užmokesčio pokytį, įvertinus efektyvumo rodiklį, kuris yra lygus pusei prognozuojamos metinės infliacijos dydžio, tačiau ne didesnis nei 3 proc., kuris nustatant viršutinę kainos ribą vėlesniems reguliavimo metams yra pakoreguojamas atsižvelgiant į faktinį Statistikos departamento skelbiamą darbo užmokesčio augimą, vadovaujantis Metodikos 17.7.5 ar 46.7.5 punktu;

11.4.3. priežasčių, kurias gamtinių dujų įmonė nurodė kaip lemiančias šių sąnaudų apimties pokyčius, pagrįstumą;

11.4.4. darbuotojų skaičiaus pokyčio poreikį;

11.4.5. Komisija gali atsižvelgti į gerą praktinį pavyzdį turinčių palyginamų ar analogiškų gamtinių dujų įmonių lyginamosios analizės duomenis, taip pat įvertinti istorinių faktinių tos pačios gamtinių dujų įmonės sąnaudų rodiklių pasikeitimo priežasčių pagrįstumą;

11.4.6. teisės aktus privalomojo socialinio draudimo ir garantinio fondo įmokų dydžiui nustatyti;

11.4.7. naujų infrastruktūrų personalo sąnaudas, nustatomas atsižvelgiant į šios infrastruktūros techninės priežiūros reikalavimuose numatytą aptarnaujančio personalo skaičių ir kvalifikaciją.

11.5. Mokesčių sąnaudų atveju – vadovaujantis galiojančiais mokesčius reglamentuojančiais teisės aktais. Šios sąnaudos skaičiuojamos įvertinant metams prieš kainų viršutinių ribų nustatymą priskaitytinas sąnaudas ir per artimiausius vienerius metus, kuriems nustatoma (koreguojama) kainos viršutinė riba, planuojamas investicijas.

11.6. Administracinių sąnaudų atveju atsižvelgiama į:

11.6.1. praėjusio reguliavimo periodo paskutinių penkerių metų Komisijos nustatytą ir faktinę šių sąnaudų metinę apimtį. Jeigu gamtinių dujų įmonė per praėjusį reguliavimo periodą dirbo efektyviai, t. y. praėjusio reguliavimo periodo operacinės sąnaudos (OPEX) buvo mažesnės už Komisijos nustatytas, – atsižvelgiama į faktinę pagrįstą šių sąnaudų metinę apimtį, įvertinus suderintas su Komisija ir įvykdytas / neįvykdytas investicijas. Jeigu gamtinių dujų įmonė per praėjusį reguliavimo laikotarpį dirbo neefektyviai, t. y. praėjusio reguliavimo periodo operacinės sąnaudos (OPEX) buvo didesnės už Komisijos nustatytas ir gamtinių dujų įmonė nepagrindė šio

viršijimo, – atsižvelgiama į Komisijos nustatytą šių sąnaudų metinę apimtį;

11.6.2. priežasčių, kurias gamtinių dujų įmonė nurodė kaip lemiančias šių sąnaudų apimties pokyčius, pagrįstumą;

11.6.3. Komisija gali atsižvelgti į gerą praktinį pavyzdį turinčių palyginamų ar analogiškų gamtinių dujų įmonių lyginamosios analizės duomenis, taip pat įvertinti istorinių faktinių tos pačios gamtinių dujų įmonės sąnaudų rodiklių pasikeitimo priežasčių pagrįstumą.

11.7. Rinkodaros ir pardavimų sąnaudų atveju atsižvelgiama į:

11.7.1. praėjusio reguliavimo periodo paskutinių penkerių metų Komisijos nustatytą ir faktinę šių sąnaudų metinę apimtį. Jeigu gamtinių dujų įmonė per praėjusį reguliavimo periodą dirbo efektyviai, t. y. praėjusio reguliavimo periodo operacinės sąnaudos (OPEX) buvo mažesnės už Komisijos nustatytas, – atsižvelgiama į faktinę pagrįstą šių sąnaudų metinę apimtį, įvertinus suderintas su Komisija ir įvykdytas / neįvykdytas investicijas. Jeigu gamtinių dujų įmonė per praėjusį reguliavimo periodą dirbo neefektyviai, t. y. praėjusio reguliavimo periodo operacinės sąnaudos (OPEX) buvo didesnės už Komisijos nustatytas ir gamtinių dujų įmonė nepagrindė šio viršijimo, – atsižvelgiama į Komisijos nustatytą šių sąnaudų metinę apimtį;

11.7.2. priežasčių, kurias gamtinių dujų įmonė nurodė kaip lemiančias šių sąnaudų apimties pokyčius, pagrįstumą;

11.7.3. Komisija gali atsižvelgti į gerą praktinį pavyzdį turinčių palyginamų ar analogiškų gamtinių dujų įmonių lyginamosios analizės duomenis, taip pat įvertinti istorinių faktinių tos pačios gamtinių dujų įmonės sąnaudų rodiklių pasikeitimo priežasčių pagrįstumą.

11.8. Kitų paskirstomų sąnaudų atveju atsižvelgiama į:

11.8.1. praėjusio reguliavimo periodo paskutinių penkerių metų Komisijos nustatytą ir faktinę šių sąnaudų metinę apimtį. Jeigu gamtinių dujų įmonė per praėjusį reguliavimo periodą dirbo efektyviai, t. y. praėjusio reguliavimo periodo operacinės sąnaudos (OPEX) buvo mažesnės už Komisijos nustatytas, – atsižvelgiama į faktinę pagrįstą šių sąnaudų metinę apimtį, įvertinus suderintas su Komisija ir įvykdytas/neįvykdytas investicijas. Jeigu gamtinių dujų įmonė per praėjusį reguliavimo periodą dirbo neefektyviai, t. y. praėjusio reguliavimo laikotarpio operacinės sąnaudos (OPEX) buvo didesnės už Komisijos nustatytas ir gamtinių dujų įmonė nepagrindė šio viršijimo, – atsižvelgiama į Komisijos nustatytą šių sąnaudų metinę apimtį;

11.8.2. priežasčių, kurias gamtinių dujų įmonė nurodė kaip lemiančias šių sąnaudų apimties pokyčius ar naujų sąnaudų atsiradimą, pagrįstumą.

11.9. Investicijų grąžos atveju:

11.9.1. atsižvelgiant į protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos normą r (procentais), taikant optimalią finansavimo struktūrą, užtikrinančią mažiausią kapitalo kainą (70 proc. skolinto ir 30 proc. nuosavo kapitalo), pagal formulę:

$$ROI_i = r * RAB_i ; \quad (1)$$

čia:

ROI_i – investicijų grąža, priskirtina paslaugai, Lt;

i – reguliuojamų kainų paslauga;

r – protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąžos norma, proc.;

RAB_i – paslaugai priskirtino reguliuojamo turto vertė, Lt.

11.9.2. Investicijų grąžos norma, taikant optimalią finansavimo struktūrą, nustatoma kaip vidutinė svertinė kapitalo kaina (WACC), Komisijos viešai paskelbiama kasmet iki rugpjūčio 1 d. ir taikoma visą reguliavimo periodą;

11.9.2.1. vadovaujantis formule:

$$r = WACC = R_d \times D + R_e \times \frac{1}{1 - m} \times E ; \quad (2)$$

čia:

- r – protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąžos norma, proc.;
- D – skolintas kapitalas (finansavimo skolintomis lėšomis dalis), vieneto dalimis;
- E – nuosavas kapitalas (finansavimo nuosavomis lėšomis dalis), vieneto dalimis;
- R_d – skolinto kapitalo kaina (palūkanų norma), proc.;
- R_e – nuosavo kapitalo grąža, proc.;
- m – Lietuvoje taikomas pelno mokesčio tarifas, vieneto dalimis;

11.9.2.2. naudojant skolinto kapitalo kainos (palūkanų normos) dydį, proc., taikytiną reguliavimo tikslams ateinančiu periodu. Komisija laiko, kad skolinto kapitalo kaina (palūkanų norma, už kurią gamtinių dujų įmonė gali gauti ilgalaikę paskolą) atitinka paskutinių dvylikos mėnesių prieš nustatant Komisijai skolinto kapitalo kainą, Lietuvos banko skelbiamų nefinansinėms korporacijoms suteiktų naujų paskolų, kurių trukmė ilgesnė nei vieneri metai, palūkanų normų vidurkį. Bet kuriuo atveju Komisijos nustatyta skolinto kapitalo kaina (palūkanų norma), proc., negali viršyti nuo 2004 m. spalio mėnesio iki paskutinio mėnesio prieš nustatant Komisijai skolinto kapitalo kainą, proc., Lietuvos banko skelbiamų nefinansinėms korporacijoms suteiktų naujų paskolų, kurių trukmė ilgesnė nei vieneri metai, palūkanų normų vidurkio, išskyrus 2008–2009 metų laikotarpį (ekonomikos sunkmečio laikotarpį, remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. spalio 14 d. nutarimu Nr. 1295 „Dėl ekonomikos sunkmečio“ (Žin., 2009, Nr. [125-5380](#), Nr. [144-6401](#));

11.9.2.3. naudojant nuosavo kapitalo kainos dydį, proc., taikytiną reguliavimo tikslams ateinančiu reguliavimo periodu. Komisija, nustatydamą nuosavo kapitalo kainą, proc.:

11.9.2.3.1. vadovaujasi formule:

$$R_e = R_f + \left(\beta_U \times \left(1 + (1 - m) \times \frac{D}{E} \right) \right) \times R_{erp} \quad (3)$$

čia:

- R_f – nerizikingų investicijų grąžos norma, proc.;
- R_{erp} – nuosavybės rizikos premija, proc.;
- β_U – santykinis rizikos matmuo, atspindintis ūkio šakos rizikingumo lygį, palyginti su bendru šalies ūkio rizikingumu, kai įmonė veikia finansuoti nenaudoja skolinto kapitalo (angl. *unlevered beta*);

- D – skolintas kapitalas (finansavimo skolintomis lėšomis dalis), vieneto dalimis;
- E – nuosavas kapitalas (finansavimo nuosavomis lėšomis dalis), vieneto dalimis;
- m – Lietuvoje taikomas pelno mokesčio tarifas, vieneto dalimis;

11.9.2.3.2. laikant, kad nerizikingų investicijų grąžos norma atitinka ne trumpesnės nei 3468 dienų trukmės (t. y. 10 metų ir artimos trukmės) Vyriausybės vertybinių popierių (toliau – VVP) litais aukcionų, vykusių per paskutinius 12 mėn. iki paskutinio mėnesio, prieš nustatant Komisijai nuosavo kapitalo kainą, proc., vidutinio svartinio pelningumo (pagal patenkintas paraiškas) aritmetinį vidurkį, proc. Tuo atveju, jei per paskutinius 12 mėn. iki paskutinio mėnesio, prieš nustatant Komisijai nuosavo kapitalo kainą, proc., neįvyko nei vienas ne trumpesnės nei 10 metų ar artimos trukmės VVP litais aukcionas, nerizikinga investicijų grąžos norma nustatoma atsižvelgiant į paskutinių dviejų ne trumpesnės nei 10 metų ar artimos (ne mažiau nei 3468 dienų) VVP litais trukmės aukcionų, vykusių iki paskutinio mėnesio, prieš nustatant Komisijai nuosavo kapitalo kainą, proc., vidutinį svartinį pelningumą (pagal patenkintas paraiškas), proc. Bet kuriuo atveju Komisijos nustatyta nerizikingų investicijų grąžos norma negali viršyti 10 metų ir artimos trukmės VVP aukcionų litais už paskutinius 10 metų iki mėnesio, prieš Komisijai nustatant nuosavo kapitalo kainą, vidutinio svartinio pelningumo aritmetinio vidurkio, proc.;

11.9.2.3.3. nustatant nuosavybės rizikos premiją, kaip šalies su išvystyta kapitalo rinka (JAV)

nuosavybės rizikos premijos ir papildomos Lietuvos rinkos rizikos premijos sumą, remiantis viešai prieinamais duomenų šaltiniais. JAV nuosavybės rizikos premija nustatoma kaip JAV paskutinių 20 metų iki metų, prieš nustatant Komisijai nuosavo kapitalo kainą, proc., investicijų į akcijų rinką gražos bei JAV išdo obligacijų gražos normos skirtumas, remiantis viešai prieinamais duomenų šaltiniais (Standard&Poor's reitingų agentūros skelbiamo S&P 500 indekso ir JAV Federalinės rezervų sistemos banko skelbiamų 10 metų trukmės JAV išdo obligacijų duomenimis). Papildoma Lietuvos rinkos rizikos premija nustatoma kaip skirtumas tarp Lietuvos kredito reitingą atitinkančios rizikos (proc.) ir JAV kredito reitingą atitinkančios rizikos (proc.), remiantis viešai prieinamais duomenų šaltiniais (A. Damodaran interneto svetainėje skelbiamais Lietuvos kredito reitingą ir JAV kredito reitingą atitinkančių rizikų įverčiais);

11.9.2.3.4. nustatant santykinį rizikos matmenį, atspindintį ūkio šakos rizikingumo lygį, palyginti su bendru šalies ūkio rizikingumu, kai įmonė veikai finansuoti nenaudoja skolinto kapitalo, pagal JAV gamtinių dujų sektoriaus pramonės šakų rizikos laipsnių aritmetinį vidurkį, remiantis viešai prieinamais duomenų šaltiniais (A. Damodaran interneto svetainėje skelbiamais naujausiais β_U įverčiais). Bet kuriuo atveju santykinis rizikos matmuo, atspindintis ūkio šakos rizikingumo lygį, palyginti su bendru šalies ūkio rizikingumu, kai įmonė veikai finansuoti nenaudoja skolinto kapitalo, neturi viršyti Europos energetikos reguliuotojų tarybos (CEER) kasmet rengiamoje ataskaitoje apie investavimo sąlygas ES šalyse¹ pateikiamų Europos Sąjungos valstybių gamtinių dujų sektoriaus rizikos matmens, kai įmonė veikai finansuoti nenaudoja skolinto kapitalo, aritmetinio vidurkio duomenų, kurie kiekvienais metais iki rugpjūčio 1 d. bus viešai skelbiami Komisijos tinklalapyje;

¹ CEER Internal Report on Investment Conditions in European countries.

11.9.2.3.5. gamtinių dujų įmonių strategiškai svarbioms investicijoms, padedančioms siekti nacionalinės ir europinės energetikos politikos tikslų, pagal Metodikos 11.9.2 punktą nustatyta investicijų gražos norma Komisijos sprendimu gali būti padidinama.

11.9.3. Atitinkamai paslaugai (produktui) priskirtino reguliuojamo turto vertė (RABi) nustatoma pagal (4) formulę:

$$RABi = T_{\text{neperk}} + A - IT - T_{\text{neb stat}} - TD - TV - T_{\text{nenaud}} ; \quad (4)$$

čia:

T_{neperk} – gamtinių dujų įmonės atitinkamo verslo vieneto paslaugos (produkto) ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto likutinė (balansinė) neperkainuota vertė metų, einančių prieš metus, kuriems nustatomos ar koreguojamos kainų viršutinės ribos, pabaigoje, tūkst. Lt;

A – gamtinių dujų įmonės atsargos, kurias ji privalo nuolat laikyti, tūkst. Lt;

IT – gamtinių dujų įmonės atitinkamo verslo vieneto paslaugos (produkto) nesuderintų su Komisija investicijų į ilgalaikį turtą likutinė vertė, tūkst. Lt;

$T_{\text{neb stat}}$ – turto, kuris nėra pradėtas eksploatuoti (nebaigta statyba), vertė, išskyrus strategiškai svarbių investicijų, padedančių siekti nacionalinės ir europinės energetikos politikos tikslų, nebaigtą statybą, jei šių investicijų įtaka nebuvo įvertinta, skaičiuojant WACC, tūkst. Lt;

TD – gamtinių dujų įmonės atitinkamo verslo vieneto paslaugos (produkto) turtas, įsigytas už gautas subsidijas, dotacijas, tūkst. Lt;

TV – gamtinių dujų įmonės atitinkamo verslo vieneto paslaugos (produkto) turtas, įsigytas už vartotojų lėšas, tūkst. Lt;

T_{nenaud} – nenaudojamo, laikinai nenaudojamo (užkonservuoto) turto likutinė vertė, tūkst. Lt.

11.9.4. Jeigu dėl gamtinių dujų įmonės veiklos efektyvumo, t. y. dėl operacinių sąnaudų suefektyvinimo reguliuojamos veiklos pirmų trijų reguliavimo periodo metų, o vėliau – visų

penkerių reguliavimo periodo metų investicijų grąža, įvertinus taikytinų koregavimo koeficientų įtaką, yra didesnė daugiau kaip 2 procentais, palyginus su nustatyta atitinkamų metų investicijų grąža (pirmoji teigiamos investicijų grąžos neatitikties riba), kitiems metams ir (arba) nustatant kainas kito reguliavimo periodo pirmiesiems metams šios veiklos kainos viršutinė riba mažinama 50 proc. pirmąją teigiamos investicijų grąžos neatitikties ribą viršijančia suma, kuri yra skaičiuojama pagal (5) formulę:

$$G_1 = (ROI_f - 1,02 ROI_i)/2; \quad (5)$$

čia:

G_1 – suma, kuria yra mažinamos kitų reguliavimo periodo metų ir (arba) kito reguliavimo periodo pirmųjų metų sąnaudos, kai faktinė investicijų grąža viršija nustatytąją daugiau kaip 2 proc., Lt;

ROI_i – nustatyta investicijų grąža per pirmus trejus reguliavimo periodo metus ir (arba) per visą reguliavimo periodą, priskirtina paslaugai, Lt;

ROI_f – faktinė investicijų grąža per pirmus trejus reguliavimo periodo metus ir (arba) per visą reguliavimo periodą, Lt.

11.9.5. Jei gamtinių dujų įmonės investicijų grąža padidėja už Komisijos nustatytą atitinkamos veiklos investicijų grąžą daugiau kaip 6 procentais (antroji teigiamos investicijų grąžos neatitikties riba), kitiems metams arba nustatant kainas kito reguliavimo periodo pirmiesiems metams viršutinė riba mažinama visa investicijų grąža, viršijančia sumą virš antrosios teigiamos investicijų grąžos neatitikties ribos, ir 50 proc. investicijų grąža, viršijančia sumą virš pirmosios teigiamos investicijų grąžos neatitikties ribos. Šiuo atveju suma, kuria yra mažinamos kitų reguliavimo metų arba kito reguliavimo periodo pirmųjų metų sąnaudos, skaičiuojama pagal (6) formulę:

$$G_2 = ROI_f - 1,04 ROI_i; \quad (6)$$

čia:

G_2 – suma, kuria yra mažinamos kitų reguliavimo periodo metų arba kito reguliavimo periodo pirmųjų metų sąnaudos, kai faktinė investicijų grąža viršija nustatytąją daugiau kaip 6 proc., Lt;

ROI_i – nustatyta investicijų grąža per pirmus trejus reguliavimo metus ir (arba) per visą reguliavimo periodą, priskirtina paslaugai, Lt;

ROI_f – faktinė investicijų grąža per pirmus trejus reguliavimo metus ir (arba) per visą reguliavimo periodą, Lt.

11.9.6. Komisija, atlikdama teigiamos investicijų grąžos neatitikties ribos koregavimą, atsižvelgia į prognozuojamus gamtinių dujų įmonės pelningumo rodiklius iki reguliavimo periodo pabaigos. Jeigu vėlesniais reguliavimo periodo metais gamtinių dujų įmonės pelningumo rodikliai, įvertinus gamtinių dujų įmonei užduotus efektyvumo rodiklius, yra žemesni nei Komisijos prognozuota, skirtumas tarp prognozuotos ir faktinės investicijų grąžos įvertinamas nustatant (koreguojant) artimiausių metų kainų viršutines ribas. Veiklos efektyvumui įvertinti Komisija gali paprašyti gamtinių dujų įmonės pateikti nurodytų konkrečių sąnaudų grupių efektyvumo skaičiavimus. Gamtinių dujų įmonei nepateikus prašomų skaičiavimų arba Komisijai nustačius, jog gamtinių dujų įmonės pasiekti rodikliai yra dėl neatliktų investicijų, kitų reguliavimo periodo metų sąnaudos mažinamos visu teigiamos investicijų grąžos neatitikties dydžiu. Metų, kuriais koreguojama teigiama investicijų grąžos neatitiktis, efektyvumas įvertinamas, atsižvelgiant į gamtinių dujų įmonės jau pasiektus efektyvumo rodiklius.

12. Gamtinių dujų įmonė prognozuojamą gamtinių dujų pirkimo kainą, įvertinus įsigijimo šaltinius, nustato atsižvelgdama į:

12.1. galiojančiose gamtinių dujų pirkimo–pardavimo sutartyse nustatytas tiekimo formules ar konkrečias kainas. Jei pagal gamtinių dujų pirkimo–pardavimo sutarčių sąlygas gamtinių dujų pirkimo (importo) kaina pagal formulę perskaičiuojama dažniau nei kartą per metus, suskaičiuojamas prognozuojamos dvylikos mėnesių gamtinių dujų pirkimo (importo) kainos svertinis vidurkis. Gamtinių dujų pirkimo (importo) kaina skaičiuojama kiekvienam mėnesiui pagal galiojančiose sutartyse nustatytas formules ir pagal sutartis įsigyjamų gamtinių dujų kiekių proporcijas;

12.2. per vienerius metus iki duomenų pateikimo gamtinių dujų biržoje įvykusius sandorius ir gamtinių dujų kainų kitimo tendencijas reguliuojamų paslaugų kainų taikymo laikotarpiu.

13. Reguluojamų kainų paslaugos metinis bazinis kiekis reguliuojamų kainų galiojimo laikotarpiu nustatomas, atsižvelgiant į realizuotą paslaugos kiekį per vienerius reguliavimo periodo metus, įvertinus:

13.1. praėjusio reguliuojamų kainų galiojimo laikotarpio paskutinių penkerių metų faktinę realizuoto kiekio metinę apimtį;

13.2. sistemos naudotojų apklausos duomenis;

13.3. priešasčių, kurias gamtinių dujų įmonė nurodė kaip lemiančias realizuoto kiekio faktinius apimties pokyčius, pagrįstumą;

13.4. priešasčių, kurias gamtinių dujų įmonė nurodė kaip lemiančias realizuotino kiekio apimties būsimums pokyčius, pagrįstumą;

13.5. planuojamas investicijas būsimoju reguliuojamų kainų galiojimo laikotarpiu;

13.6. kitų gamtinių dujų įmonių, galinčių daryti įtaką, baziniam kiekiui, plėtrą ir teisės aktuose nustatytus įpareigojimus;

13.7. prognozuojamą metinį realizuotą kiekį, jei veiklą pradeda nauja dujų įmonė.

14. Investicijos derinamos su Komisija, vadovaujantis teisės aktų nustatyta tvarka. Nustatydamą (koreguodama) kainų viršutines ribas Komisija įvertina gamtinių dujų įmonės įvykdytų investicijų efektyvumą, atsižvelgdama į gamtinių dujų įmonės su Komisija suderintuose investicijų projektuose nurodytus rodiklius.

III. GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO VERSLO VIENETO PASLAUGŲ KAINODARA

I. GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO MAGISTRALINIŲ DUJOTIEKIŲ PASLAUGOS KAINODARA

15. Gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinė riba ($T_{p, rib}$) skaičiuojama remiantis baziniais duomenimis pagal (7) formulę:

$$T_{p, rib} = \frac{(S_p + ROI_p)}{Q_p} \quad (\text{Lt/tūkst. m}^3) \quad (7)$$

čia:

S_p – nustatytos metinės perdavimo bazinės sąnaudos atėmus tranzito sąnaudas, skaičiuojamos pagal (8) formulę:

$$S_p = C_L + C_{DA} + C_M + C_P + C_T + C_A + C_S + C_O + C_{PB}; \quad (\text{Lt}) \quad (8)$$

čia:

C_L – gamtinių dujų sąnaudos technologinėms reikmėms;

C_{DA} – nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos;

C_M – remonto, techninės priežiūros ir eksploatavimo sąnaudos;

C_p – personalo sąnaudos;
 C_T – mokesčių sąnaudos;
 C_A – administracinės sąnaudos;
 C_S – rinkodaros ir pardavimų sąnaudos;
 C_O – kitos paskirstytinos sąnaudos;
 C_{PB} – pastoviosios balansavimo sąnaudos;
 ROI_p – pagal Metodikos 11.9.1 punktą suskaičiuota perdavimo veiklos investicijų grąža, tūkst. Lt;
 Q_p – nustatytas perdavimo metinis bazinis (pirmųjų reguliavimo metų) gamtinių dujų kiekis, atėmus tranzito gamtinių dujų kiekį, tūkst. m³.

16. Antriems–penktiems kainų viršutinių ribų reguliavimo periodo metams viršutinė kainos riba $T_{p,rib,t+1}$ skaičiuojama pagal (9) formulę:

$$T_{p,rib,t+1} = T_{p,rib} * K_{p,t+1} * \frac{Q_{p1}}{Q_{p,t+1}} \quad (\text{Lt/tūkst. m}^3) \quad (9)$$

čia:

$T_{p,rib}$ – perdavimo kainos bazinė (pirmųjų reguliavimo metų) viršutinė riba, Lt/tūkst. m³;
 K_{t+1} – koregavimo koeficientas (skaičiuojant kainos viršutinę ribą pirmiems reguliavimo periodo metams lygus 1);
 Q_{p1} – pirmųjų reguliavimo metų bazinis dujų kiekis, tūkst. m³;
 Q_{pt+1} – t+1-ųjų metų bazinis dujų kiekis, tūkst. m³.

17. Gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinės ribos koregavimo koeficientas ($K_{p,t+1}$) skaičiuojamas pagal (10) formulę:

$$K_{p,t+1} = \prod_{n=2}^t (1 + I_{inf,l,n} + I_{inv,n} + I_{ROI,n} + I_{tech,n} + X_n) * \left(\frac{1 + I_{pq,t+1} + I_{inf,l,t+1} + I_{inv,t+1}}{+ I_{ROI,t+1} + I_{tech,t+1} + \sum_{n=1}^m I_{nk,t+1} + X_{t+1}} \right); \quad (10)$$

čia:

$I_{pq,t+1}$ – gamtinių dujų kiekio pokyčio koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal (11) formulę;

$I_{inf,l,t+1}$ – infliacijos koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal (12) formulę;

$I_{inv,t+1}$ – investicijų koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal (13) formulę;

$I_{ROI,t+1}$ – investicijų grąžos koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal (14) formulę;

$I_{tech,t+1}$ – technologinių sąnaudų koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal (15) formulę;

$I_{nk,t+1}$ – nenumatytų pasikeitimų koeficientas, skaičiuojamas pagal (16) formulę;

m – nenumatytų pasikeitimų skaičius;

$X_{n,t+1}$ – koregavimo koeficientas, atspindintis nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius, skaičiuojamas pagal (17) formulę.

17.1. Gamtinių dujų perdavimo kiekio pokyčio koregavimo koeficientas ($I_{pq,t+1}$) įvertina gamtinių dujų kiekio pokytį tarp nustatyto prognozuoto gamtinių dujų kiekio ir faktinio. Gamtinių dujų perdavimo kiekio pokyčio koregavimo koeficientas ($I_{pq,t+1}$) skaičiuojamas pagal (11) formulę:

$$I_{pq,t+1} = \frac{Q_t - Q_{tf}}{Q_t} * (1 + I_{pq,t} + \sum_{n=1}^m I_{nk,t}); \quad (11)$$

čia:

Q_t – prognozuotas bazinis gamtinių dujų kiekis t-iesiems kainų reguliavimo metams, tūkst. m^3 ;

Q_{tf} – faktinis t-ųjų metų gamtinių dujų kiekis, tūkst. m^3 ;

$I_{pq,t}$ – ankstesnių (t-ųjų) metų perdavimo kiekio koregavimo koeficientas, kuris pradedamas skaičiuoti nuo trečiųjų reguliavimo periodo metų pagal (11) formulę. Koreguojant kainos viršutinę ribą antriesiems kainų reguliavimo periodo metams, I_{pqt} lygus nuliui;

$I_{nk,t}$ – ankstesnių (t-ųjų) metų nenumatytų pasikeitimų koeficientas, skaičiuojamas pagal (16) formulę;

m – nenumatytų pasikeitimų skaičius;

17.1.1. vertinant faktinį esamų sistemos naudotojų transportuotiną gamtinių dujų kiekį, atsižvelgiama į tai, ar gamtinių dujų kiekio nukrypimai nuo bazinio nustatyto gamtinių dujų kiekio yra nulemti nuo gamtinių dujų įmonės priklausančių veiksnių;

17.1.2. kai $I_{pq,t+1}$ viršija $\pm 10\%$, Komisija gali priimti sprendimą gamtinių dujų įmonės negautas (viršytas) pajamas dėl kiekių nuokrypio įvertinti koreguodama vėlesnių metų (iki 3 metų) perdavimo kainų viršutinę ribą. Jei faktinis praėjusių metų gamtinių dujų kiekis skiriasi nuo koregavimo metu nustatyto perduoto kiekio, Komisija turi teisę įvertinti šį skirtumą koreguodama kitų metų perdavimo kainos viršutinę ribą.

17.2. Infliacijos koregavimo koeficientas ($I_{infl, t+1}$) įvertina infliacijos poveikį nustatytoms kainų viršutinėms riboms ir skaičiuojamas pagal formulę:

$$I_{infl, t+1} = \frac{L_{k, t}}{100} \cdot \frac{(I_v - E_{ef})}{100}; \quad (12)$$

čia:

$L_{k,t}$ – kainų viršutinių ribų skaičiavimuose metams prieš kainų koregavimą (t-aisiais metais) numatyta koreguojama sąnaudų dalis be nusidėvėjimo (amortizacijos), darbo užmokesčio, sąnaudų gamtinių dujų technologinėms reikmėms ir mokesčių visose bazinėse pajamose, kurios skaičiuojamos pagal Metodikos 17.3 punkto nuorodas, proc;

I_v – Lietuvos statistikos departamento paskutinį mėnesį, prieš duomenų kainų viršutinėms riboms nustatyti ar koreguoti pateikimą, paskelbta metinė infliacija, proc.;

E_{ef} – efektyvumo rodiklis, kuris yra lygus pusei metinės infliacijos dydžio, tačiau ne didesnis nei 3 proc.

17.3. Bazinis pajamų lygis t-iesiems metams nustatomas pirmiesiems reguliavimo periodo metams nustatytas bazines pajamas dauginant iš kiekvieniems sekantiems metams suskaičiuotų koregavimo koeficientų ($K_{p,t+1}$), nevertinant kiekio ir vienkartinį koregavimo koeficientų.

17.4. Investicijų koregavimo koeficientas (I_{inv}) įvertina gamtinių dujų įmonės sąnaudų pokytį, įgyvendinus ilgalaikėje veiklos programoje numatytas ir su Komisija suderintas investicijas, ir yra skaičiuojamas pagal formulę:

$$I_{inv, t+1} = \frac{L_{inv, t}}{100} \cdot \left(\frac{S_{inv, t+1}}{S_{inv, t}} - 1 \right); \quad (13)$$

čia:

$L_{inv,t}$ – kainų viršutinių ribų skaičiavimuose metams prieš kainų koregavimą (t-aisiais metais) numatyta koreguojama dėl investicijų sąnaudų dalis visose pajamose, skaičiuojamos pagal Metodikos 17.3 punkto nuorodas, proc.;

$S_{inv,t}$ – koreguojamos sąnaudos dėl investicijų, nustatytos t-aisiais kainų reguliavimo metais, Lt;

$S_{inv,t+1}$ – koreguojamos sąnaudos dėl investicijų, įvertinus įvykdytas ilgalaikėje veiklos programoje numatytas ir su Komisija suderintas investicijas t+1-aisiais kainų reguliavimo metais, Lt.

17.5. Investicijų gražos koregavimo koeficientas (I_{ROI}) įvertina investicijų gražos pokyčius dėl atitinkamai paslaugai (produktui) priskirtino reguliuojamo turto vertės (RAB) pasikeitimo ir skaičiuojamas pagal formulę:

$$I_{ROI,t+1} = \frac{L_{ROI,t}}{100} \cdot \left(\frac{ROI_{t+1}}{ROI_t} - 1 \right); \quad (14)$$

čia:

$L_{ROI,t}$ – kainų viršutinių ribų skaičiavimuose numatyta investicijų gražos dalis perdavimo pajamose, skaičiuojamose pagal Metodikos 17.3 punkto nuorodas, proc.;

ROI_{t+1} – investicijų graža t+1-aisiais kainų reguliavimo metais, įvertinus įmonės pagal ilgalaikę reguliuojamos veiklos programą įvykdytas ir su Komisija suderintas investicijas, Lt.

17.6. Gamtinių dujų technologinėms reikmėms sąnaudų koregavimo koeficientas ($I_{tech,t+1}$) įvertina technologinėms reikmėms prognozuojamas sąnaudas t+1-aisiais kainų reguliavimo metais. Technologinių sąnaudų koregavimo koeficientas skaičiuojamas pagal formulę:

$$I_{tech,t+1} = \frac{L_{tech,t}}{100} \cdot \left(\frac{S_{tech,t+1}}{S_{tech,t}} - 1 \right); \quad (15)$$

čia:

$L_{tech,t}$ – kainų viršutinių ribų skaičiavimuose metams prieš koregavimą numatyta technologinių sąnaudų dalis visose pajamose, skaičiuojamose pagal Metodikos 17.3 punkto nuorodas, proc.;

$S_{tech,t+1}$ – t+1-iesiems metams prognozuojamos technologinės sąnaudos, įvertinus Komisijos nustatytus gamtinių dujų technologinėms reikmėms kiekius ir prognozuojamą dujų kainą, Lt;

$S_{tech,t}$ – perdavimo kainų t-aisiais metais įtrauktos gamtinių dujų technologinės sąnaudos, Lt.

17.7. Nenumatytų pasikeitimų koeficientas (I_{nk}) įvertina gamtinių dujų įmonės pajamų nuokrypį nuo numatytų rodiklių, t. y. nuokrypį tarp kainų viršutinių ribų nustatymo metu planuotų būtinųjų sąnaudų ir faktinių pajamų, įvertinus gamtinių dujų įmonės papildomą veiklą ir (arba) nenumatytus rinkos pokyčius. Taikant nenumatytų pasikeitimų koeficientą, gali būti įvertinta:

17.7.1. gamtinių dujų įmonės pajamos, gautos už perdavimo sistemos balansavimą, trumpalaikius pajėgumus, ilgalaikių pajėgumų viršijimą, sumažintos patirtomis išlaidomis dėl pajėgumų ribojimo ir kintamomis balansavimo sąnaudomis;

17.7.2. gamtinių dujų įmonės pajamos, gautos už naujų vartotojų pagal naujojo vartotojo prijungimo sutartis sumokėtus minimalių nebuitinio vartotojo transportuotinių kiekių ir pajėgumų mokesčius;

17.7.3. ROI ir nusidėvėjimo sąnaudos dėl atliekamų investicijų nuokrypio nuo ankstesnės prognozės, technologinių sąnaudų pokytis dėl dujų kainos pasikeitimo ir kt. Taikant nenumatytų pasikeitimų koeficientą ROI pokyčiams įvertinti, RAB skaičiuojama kaip faktinės reguliuojamo turto vertės metų, kuriems buvo nustatyta viršutinė riba, pradžioje ir pabaigoje vidurkis;

17.7.4. pajamų (sąnaudų) nuokrypis dėl ankstesnių (t-1) metų faktinio perduotų dujų kiekio nesutapimo su jo prognoze, naudota nustatant kainų ribas einamiesiems (t) metams;

17.7.5. pajamų (sąnaudų) nuokrypis dėl skirtumo, susidariusio tarp prognozuoto vidutinio darbo užmokesčio pokyčio, įvertinus efektyvumo rodiklį, kuris buvo lygus pusei prognozuotos metinės infliacijos dydžio, tačiau ne didesnio nei 3 proc., naudoto nustatant/koreguojant kainų viršutines ribas praeitiems (t-1-iesiems) metams ir Statistikos departamento paskelbto t-1-ųjų metų

vidutinio darbo užmokesčio pokyčio, įvertinus efektyvumo rodiklį, kuris yra lygus pusei t-1-ųjų metų infliacijos dydžio, tačiau ne didesnio nei 3 proc.;

17.7.6. nenumatytų pasikeitimų koeficientas (I_{nk}) skaičiuojamas pagal formulę:

$$I_{nk, t+1} = \left(\frac{I_{p, paj, t}}{Paj_{p, t}} \right); \quad (16)$$

čia:

$I_{nk, t+1}$ – nenumatytų pasikeitimų koeficientas, įvertinantis gamtinių dujų įmonės t-aisiais metais gautų pajamų (sąnaudų) nuokrypį nuo nustatant kainų viršutines ribas numatytų rodiklių;

$I_{p, paj, t}$ – metais prieš perdavimo kainų koregavimą gamtinių dujų įmonės nenumatytos pajamos (sąnaudos), tūkst. Lt;

$Paj_{p, t}$ – metams prieš perdavimo kainų koregavimą nustatytas perdavimo pajamų lygis, skaičiuojamas pagal 17.3 punkto nuorodas, tūkst. Lt.

17.8. Koregavimo koeficientas (X_{t+1}), atspindintis nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius: pasikeitus mokesčiams, ekonomikos ir darbo rinkos tendencijoms (Finansų ministerijos skelbiamiems ateinančių vienerių metų vidutinio darbo užmokesčio pokyčiams), teisės aktų reikalavimams, gamtinių dujų įmonei laimėjus naujos teritorijos dujųofikavimo konkursą, įsigaliojus Komisijos patvirtintam Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašui bei kt., ir skaičiuojamas pagal formulę:

$$X_{t+1} = \sum_{i=1}^n L_x^i * \frac{X_{t+1}^i - X_t^i}{X_t^i}; \quad (17)$$

čia:

L_x^i – i-tojo veiksnio dalis visose sąnaudose;

X_t^i – i-tojo veiksnio reikšmė t-aisiais metais;

n – veiksnių skaičius.

Paskutinių metų koregavimo koeficientas X_{t+1} gali būti įvertintas skaičiuojant sekančio reguliavimo periodo kainų viršutinę ribą.

18. Gamtinių dujų įmonė, mažindama sąnaudas ir siekdama didesnio efektyvumo bei pelno, turi užtikrinti patikimą sistemos darbą ir vartotojų aptarnavimo kokybę. Vadovaujantis Gamtinių dujų įmonių teikiamų paslaugų kokybės, įskaitant patikimumo, rodiklių įvertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Komisijos 2012 m. balandžio 11 d. nutarimu Nr. O3-90, gamtinių dujų perdavimo investicijų gražos norma mažinama/didinama:

18.1. 0,005 procentiniais punktais, jei praėjusių vienerių metų kiekvienas kokybės rodiklis, kuriam nustatytas minimalus lygis, pablogėjo/pagerėjo nuo 10 iki 15 proc., palyginus su nustatytu minimaliu lygiu;

18.2. 0,01 procentiniu punktu, jei praėjusių vienerių metų kiekvienas kokybės rodiklis, kuriam nustatytas minimalus lygis, pablogėjo/pagerėjo daugiau nei 15 proc., palyginus su nustatytu minimaliu lygiu.

19. Gamtinių dujų perdavimo kainos gali būti diferencijuojamos pagal sistemos naudotojų grupes, gamtinių dujų perdavimo kiekį, užsakytus pajėgumus, trukmę ir gamtinių dujų tiekimo patikimumą. Nustatant bei diferencijuojant kainas, draudžiama diskriminuoti vartotojus, taikyti kryžminį subsidijavimą tarp vartotojų ar jų grupių. Diferencijuojant kainas, būtina vadovautis susidariusiomis sąnaudomis.

20. Perdavimo sistemos naudotojai gali būti skirstomi į šias grupes:

20.1. sistemos naudotojus, per metus į vieną gamtinių dujų pristatymo vietą transportuojančius iki 1 milijardo kubinių metrų gamtinių dujų;

20.2. sistemos naudotojus, per metus į vieną gamtinių dujų pristatymo vietą transportuojančius daugiau kaip 1 milijardą kubinių metrų gamtinių dujų.

21. Perdavimo kainos gali būti diferencijuojamos ir skirstomos:

21.1. Pagal gamtinių dujų perdavimo pertraukiamumą į dvi grupes:

21.1.1. nuolatinio gamtinių dujų perdavimo;

21.1.2. pertraukiamojo gamtinių dujų perdavimo.

21.2. Pagal didžiausią perduodamą gamtinių dujų kiekį skirtingais metų periodais:

21.2.1. šiltojo periodo (didžiausią gamtinių dujų kiekį suvartojantys birželio, liepos ir rugpjūčio mėnesiais);

21.2.2. pereinamojo periodo (didžiausią gamtinių dujų kiekį suvartojantys balandžio, gegužės, rugsėjo, spalio mėnesiais);

21.2.3. šaltojo periodo (didžiausią gamtinių dujų kiekį suvartojantys sausio, vasario, kovo, lapkričio, gruodžio mėnesiais).

21.3. Pagal gamtinių dujų perdavimo paslaugų užsakymo trukmę (sutarties galiojimo trukmę):

21.3.1. trumpalaikio perdavimo (sutarties galiojimo trukmė nuo 1 iki 364 parų);

21.3.2. ilgalaikio perdavimo (sutarties galiojimo trukmė – 1 metai ir ilgiau).

21.4. Suderinusi su Komisija gamtinių dujų įmonė gali taikyti ir kitos trukmės sutartis.

22. Sistemos naudotojams gali būti nustatoma vienanarė arba dvinarė perdavimo kaina.

23. Dvinarė gamtinių dujų perdavimo kaina susideda iš pastoviosios ir kintamosios dalies. Pastovioji dalis skaičiuojama pagal vartotojo pareikštus (užsakytus) paros pajėgumus, kintamoji – pagal perduotą (sunaudotą) gamtinių dujų kiekį. Gamtinių dujų įmonės nustato pastoviosios dalies mokėjimo koeficientą (≤ 1) penkeriems metams, kuris gali būti peržiūrėtas dėl teisės aktų pasikeitimo. Pastovios dalies mokėjimo koeficientas gamtinių dujų perdavime yra ne mažesnis kaip 0,7.

24. Sistemos naudotojams perduotas gamtinių dujų kiekis bei pareikšti (užsakyti) pajėgumai nustatomi sutartimis su gamtinių dujų įmone. Sistemos naudotojų užsakomi pajėgumai kiekvienais metais gali būti koreguojami, atsižvelgiant į faktinius praėjusių metų pajėgumus. Nustatant sistemos naudotojų pajėgumus, turi būti įvertinama, ar sistemos naudotojo maksimalus pajėgumų panaudojimo momentas sutampa su pikiniu gamtinių dujų sistemos naudojimu.

II. BALANSAVIMO GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO SISTEMOJE PASLAUGOS KAINODARA

25. Perdavimo sistemos naudotojams, sukėlusiems disbalansą, viršijantį su Komisija suderintose gamtinių dujų perdavimo sistemos balansavimo taisyklėse nustatytą tolerancijos ribą, taikoma disbalanso kaina, kuri apskaičiuojama pagal (18) formulę:

$$T_d = k_d * T_r; (Lt/tūkst. m^3); \quad (18)$$

čia:

T_d – disbalanso kaina, Lt/tūkst. m^3 ;

k_d – disbalanso koeficientas, kuris yra lygus 0,1, jei rinkos dalyvis sukėlė gamtinių dujų trūkumą arba perteklių perdavimo/skirstymo sistemoje;

T_r – ribinė gamtinių dujų pirkimo (pardavimo) kaina, t. y. kaina už balansavimo dujas, kurias, pasibaigus balansavimo laikotarpiui, rinkos dalyvis, dalyvaujantis gamtinių dujų sistemos balansavime, perka iš perdavimo/skirstymo sistemos operatoriaus (toliau – sistemos operatorius), jei rinkos dalyvis sukėlė gamtinių dujų trūkumą sistemoje arba parduoda sistemos operatoriumi, jeigu rinkos dalyvis sukėlė gamtinių dujų perteklių sistemoje, Lt/tūkst. m^3 .

26. Balansavimo veiklos pajamos apskaičiuojamos pagal (19) formulę:

$$P_b = P_{pr} + P_d ; \quad (Lt) \quad (19)$$

čia:

P_b – sistemos operatoriaus pajamos iš balansavimo paslaugos, Lt;

P_{pr} – sistemos operatoriaus pajamos iš prekybos balansavimo dujomis, Lt;

P_d – sistemos operatoriaus pajamos iš disbalanso užmokesčio, Lt.

27. Pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, nustatomas skirtumas ΔS_b tarp balansavimo pajamų P_b ir kintamų balansavimo sąnaudų C_{KB} pagal (20) formulę:

$$\Delta = P_b - C_{KB}, \quad (20)$$

čia:

P_b – balansavimo pajamos, Lt;

C_{KB} – kintamosios balansavimo sąnaudos (gamtinių dujų įsigijimas balansavimo veiklai, laikymas saugykloje ir kt.)

28. Gautu skirtumu ΔS_b yra koreguojama perdavimo kainos viršutinė riba $T_{p, rib, t+1}$ kitiems metams pagal (16) formulę.

IV. GAMTINIŲ DUJŲ SKYSTINIMO VERSLO VIENETO PASLAUGŲ KAINODARA

29. Komisijos sprendimu nustatoma gamtinių dujų tiekimo saugumo papildoma dedamoji prie gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinės ribos skirta:

29.1. suskystintų gamtinių dujų (toliau – SGD) terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo sąnaudoms ar jų daliai kompensuoti (D_{SGDT});

29.2. pastoviosioms eksploatavimo sąnaudoms, reikalingoms SGD terminalo veiklai užtikrinti, kompensuoti (toliau – saugumo dedamoji ($D_{p,rib}$)).

30. Sistemos naudotojai, kurie transportuoja gamtines dujas perdavimo sistema, atsiskaitydami už gamtinių dujų perdavimo paslaugas sumoka gamtinių dujų tiekimo saugumo papildomą dedamąją prie gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinės ribos, nustatytą Metodikos 31 ir 35 punktuose.

31. D_{SGDT} nustatomas kaip Komisijos sprendimu patvirtintų lėšų, skirtų SGD terminalo įrengimo sąnaudoms ar jų daliai kompensuoti, ir prognozuojamų SGD terminalo lėšų administravimo sąnaudų suma kalendoriniais metais, padalinta iš gamtinių dujų perdavimo sistema prognozuojamo transportuoti gamtinių dujų kiekio tais kalendoriniais metais, kuriems yra nustatoma saugumo dedamoji. D_{SGDT} skaičiuojama pagal formulę:

$$D_{SGDT} = \frac{INV_{SGDT,t+1} + S_{SGDT,t+1}^{ADM} + \Delta T_{SGDT,t-1}}{Q_{prog,t+1}} ; \quad (Lt/tūkst. m^3) \quad (21)$$

čia:

$INV_{SGDT,t+1}$ – lėšos, skirtos SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo sąnaudoms ar jų daliai kompensuoti (toliau – SGD terminalo lėšos), Lt;

$S_{SGDT,t+1}^{ADM}$ – prognozuojamos SGD lėšų administravimo sąnaudos kalendoriniais metais, Lt;

$Q_{prog,t+1}$ – gamtinių dujų perdavimo sistema prognozuojamas transportuoti gamtinių dujų kiekis tais kalendoriniais metais, kuriems yra nustatoma SGD priedas ($SGDT_{t+1}$), tūkst. m^3 ;

$\Delta T_{SGDT,t-1}$ – prognozuotų ir faktiškai surinktų SGD terminalo lėšų skirtumas per praėjusius pasibaigusius ataskaitinius kalendorinius metus, Lt.

32. SGD terminalo lėšų poreikis nustatomas atsižvelgus į SGD terminalo investicijų projektui įgyvendinti būtinus finansinius išteklius bei įvertinus pateiktus įrodančius dokumentus, kad SGD terminalo projektą įgyvendinanti bendrovė neturi galimybės pasinaudoti kitais galimais projekto finansavimo šaltiniais ar kitomis priemonėmis, galinčiomis užtikrinti projekto finansavimą:

32.1. nuosavu kapitalu;

32.2. skolintu kapitalu:

32.2.1. bankų paskolomis ir garantijomis;

32.2.2. obligacijų emisija;

32.3. Europos Sąjungos fondų lėšomis, dotacijomis ir subsidijomis;

32.4. valstybės garantija.

33. SGD terminalo lėšos administruojamos ir kompensuojamos SGD terminalo lėšų gavėjui, vadovaujantis Suskystintų gamtinių dujų terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo bei eksploatavimo sąnaudoms ar jų daliai kompensuoti skirtų lėšų administravimo tvarkos aprašo, patvirtinto Komisijos 2012 m. spalio 9 d. nutarimu Nr. O3-294, nustatyta tvarka ir sąlygomis.

34. SGD terminalo lėšos, kurios nebuvo išmokėtos SGD terminalo lėšų gavėjui, įvertinus su Komisija suderintas ir faktiškai atliktas investicijas, gražinamos gamtinių dujų sistemos naudotojams, nustatant ar koreguojant D_{SGDT} dydį.

35. SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties pastoviosios eksploatavimo sąnaudos, nepriklausančios nuo pakartotinai dujinamų ir į perdavimo sistemą tiekiamų gamtinių dujų kiekio ir reikalingos SGD terminalo veiklai užtikrinti, nustatomos kaip gamtinių dujų tiekimo saugumo papildoma dedamoji ($D_{p,rib}$), kuri skaičiuojama pagal (22) formulę:

$$D_{p,rib} = \frac{S_{SGDT} + ROI_d + S_{SGDT}^{ADM}}{Q_p}; \quad (Lt/tūkst. m^3), \quad (22)$$

čia:

S_{SGDT} – SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties pastoviosios metinės eksploatavimo bazinės sąnaudos, skaičiuojamos pagal (23) formulę:

$$S_{SGDT} = C_{DA} + C_M + C_P + C_T + C_A + C_S + C_O + C_{NS}, \quad tūkst. Lt \quad (23)$$

čia:

C_{DA} – nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos;

C_M – remonto, techninės priežiūros ir eksploatavimo sąnaudos;

C_P – personalo sąnaudos;

C_T – mokesčių sąnaudos;

C_A – administracinės sąnaudos;

C_S – rinkodaros ir pardavimų sąnaudos;

C_O – kitos pastoviosios sąnaudos;

C_{NS} – SGD terminalo sąnaudos, numatytos ilgalaikėmis sutartimis: plaukiojančios SGD saugyklos nuoma, eksploatavimo sąnaudos, nuomos garantijos, SGD terminalo krantinės nuoma, kitos su skystinimo veikla susijusios ilgalaikių sutarčių sąnaudos, atsižvelgiant į aktualių valiutų santykio prognozę;

ROI_d – pagal Metodikos 11.9.1 punktą suskaičiuota SGD terminalo infrastruktūrinės dalies investicijų (išskyrus investicijų, finansuotų D_{SGDT} , ES ar kitų dotacijų, subsidijų lėšomis) grąža, Lt;

$S_{SGDT,t+1}^{ADM}$ – prognozuojamos SGDT lėšų administravimo sąnaudos kalendoriniais metais, Lt;

Q_p – perdavimo veikloje nustatytas bazinis (pirmųjų reguliavimo metų) gamtinių dujų kiekis, atėmus tranzito gamtinių dujų kiekį, tūkst. m^3 .

36. Antriesiems–penktiesiems reguliavimo periodo metams saugumo dedamoji ($D_{p,rib,t+1}$) skaičiuojama pagal (24) formulę:

$$D_{p,rib,t+1} = D_{p,rib} * K_{d,t+1} * \frac{Q_{p1}}{Q_{pt+1}} \quad (\text{Lt/tūkst. m}^3) \quad (24)$$

čia:

$K_{d,t+1}$ – koregavimo koeficientas (pirmiesiems reguliavimo periodo metams lygus 1);
 $D_{p,rib}$ – saugumo dedamoji, kuri skaičiuojama pagal (22) formulę.

37. Saugumo dedamosios koregavimo koeficientas $K_{d,t+1}$ skaičiuojamas pagal (25) formulę:

$$K_{d,t+1} = \prod_{n=2}^t (1 + I_{infl,n} + I_{inv,n} + I_{ROI,n} + I_{tech,n} + X_n) * \left(\begin{array}{l} 1 + I_{pqt,t+1} + I_{infl,t+1} + I_{inv,t+1} + \\ + I_{ROI,t+1} + I_{tech,t+1} + \sum_{n=1}^m I_{nk,t+1} + X_{t+1} \end{array} \right); \quad (25)$$

čia:

$I_{pqt,t+1}$ – gamtinių dujų kiekio pokyčio koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal (11) formulę;

$I_{infl,t+1}$ – infliacijos koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal (12) formulę;

$I_{inv,t+1}$ – investicijų koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal (13) formulę;

$I_{ROI,t+1}$ – investicijų grąžos koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal (14) formulę;

$I_{nk,t+1}$ – nenumatytų pasikeitimų koeficientas, skaičiuojamas pagal (16) formulę;

m – nenumatytų pasikeitimų skaičius;

X_{t+1} – koregavimo koeficientas, atspindintis nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius ir skaičiuojamas pagal (17) formulę.

38. Nenumatytų pasikeitimų koeficientas (I_{nk}) įvertina gamtinių dujų įmonės pajamų nuokrypį nuo numatytų rodiklių, t. y. nuokrypį tarp saugumo dedamosios nustatymo metu planuotų būtinųjų sąnaudų ir faktinių pajamų, įvertinus gamtinių dujų įmonės papildomą veiklą. Taikant šį koregavimo koeficientą, įvertinamos gamtinių dujų įmonės pajamos, gautos už papildomą veiklą, naudojant SGD terminalo pajėgumus. Koreguojant kainų viršutinės ribas, gali būti taikomas nenumatytų pasikeitimų koeficientas kitoms nenumatytoms gamtinių dujų įmonės pajamoms (sąnaudoms) koreguoti: ROI ir nusidėvėjimo sąnaudoms dėl atliekamų investicijų nuokrypio nuo ankstesnės prognozės, SGDT lėšų administravimo sąnaudoms, pajamų/sąnaudų nuokrypiui dėl valiutų kurso pasikeitimo ir kt.

39. Gamtinių dujų skystinimo paslaugos kainos (toliau – skystinimo kainos) viršutinė riba ($T_{s,rib}$) skaičiuojama pagal (26) formulę:

$$T_{s,rib} = \frac{S_{s,k,b}}{Q_{s,b}} \quad (\text{Lt/tūkst. m}^3) \quad (26)$$

čia:

$T_{s,rib}$ – skystinimo kainos viršutinė riba, Lt/tūkst. m³;

$S_{s,k,b}$ – gamtinių dujų skystinimo veiklos bazinės kintamosios sąnaudos, nustatytos remiantis techniniais SGD terminalo parametrais pagal sudarytų ilgalaikių nuomos ir eksploataavimo sutarčių reikalavimus ir skaičiuojamos pagal (27) formulę:

$$S_{s,k,b} = C_L + C_K ; (Lt) \quad (27)$$

čia:

C_L – gamtinių dujų sąnaudos technologinėms reikmėms, Lt;

C_K – kitos su gamtinių dujų skystinimo veikla susijusios kintamos sąnaudos, Lt;

$Q_{s,b}$ – nustatytas skystinamų (dujinamų) gamtinių dujų bazinis metinis kiekis, tūkst. m³.

40. Sąnaudos technologinėms reikmėms C_L skaičiuojamos pagal (28) formulę, įvertinus gamtinių dujų, importuojamų per SGD terminalą, kainą ir pakartotinio dujinimo įrenginio technines charakteristikas:

$$C_L = n_s * Q_{s,b} * K_{s,d} ; (Lt) \quad (28)$$

čia:

n_s – technologinių sąnaudų koeficientas, suderintas su Komisija, proc.;

Q_s – importuojamų per SGD terminalą ir pakartotinai dujinamų gamtinių dujų kiekis, tūkst. m³;

$K_{s,d}$ – importuojamų per SGD terminalą ir pakartotinai dujinamų gamtinių dujų kaina, Lt/tūkst. m³.

41. Antriesiems–penktiesiems kainų viršutinių ribų reguliavimo laikotarpio metams skystinimo kainos viršutinė riba ($T_{s,rib,t+1}$) skaičiuojama pagal (29) formulę:

$$T_{s,rib,t+1} = K_{t+1} * T_{s,rib,t} ; (Lt/tūkst. m^3) \quad (29)$$

čia:

K_{t+1} – koregavimo koeficientas (skaičiuojant kainos viršutinę ribą pirmiesiems reguliavimo periodo metams lygus 1).

42. Skystinimo kainos viršutinės ribos koregavimo koeficientas K_{t+1} skaičiuojamas pagal (30) formulę:

$$K_{t+1} = 1 + I_{tech,t+1} + X_{t+1} ; \quad (30)$$

čia:

$I_{tech,t+1}$ – sąnaudų technologinėms reikmėms koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal (31) formulę:

$$I_{tech,t+1} = \frac{K_{s,d,t} - K_{s,d,t+1}}{K_{s,d,t}} ; \quad (31)$$

čia:

$K_{s,d,t}$ – t-aisiais metais importuojamų per SGD terminalą gamtinių dujų kaina, Lt;

$K_{s,d,t+1}$ – t+1-aisiais metais importuojamų per SGD terminalą gamtinių dujų kaina, Lt;

X_{t+1} – skaičiuojamas pagal (17) Metodikos formulę.

43. Skystinimo paslaugų kaina gali būti diferencijuojama SGD terminalo naudotojų grupėms, *mutatis mutandis* taikant Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 14 dalies nuostatas.

V. GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMO VEIKLOS VERSLO VIENETO PASLAUGŲ KAINODARA

I. GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMO SKIRSTOMAISIAIS DUJOTIEKIAIS PASLAUGOS KAINODARA

44. Gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinė riba ($T_{sk, rib}$) skaičiuojama pagal formulę:

$$T_{sk, rib} = \frac{(S_{sk} + ROI_{sk})}{Q_{sk}} \quad (Lt/tūkst. m^3) \quad (32)$$

čia:

S_{sk} – nustatytos metinės skirstymo bazinės sąnaudos (Lt), skaičiuojamos kaip:

$$S_{sk} = C_L + C_{DA} + C_M + C_P + C_T + C_A + C_S + C_O + C_{PB},$$

čia:

C_L – gamtinių dujų sąnaudos technologinėms reikmėms;

C_{DA} – nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos;

C_M – remonto, techninės priežiūros ir eksploataavimo sąnaudos;

C_P – personalo sąnaudos;

C_T – mokesčių sąnaudos;

C_A – administracinės sąnaudos;

C_S – rinkodaros ir pardavimų sąnaudos;

C_O – kitos paskirstytinos sąnaudos;

C_{PB} – skirstymo sistemos balansavimo sąnaudos, jeigu skirstymo sistemos operatorius yra atsakingas už skirstymo sistemos subalansavimą;

ROI_{sk} – pagal Metodikos 11.9.1 punktą suskaičiuota skirstymo veiklos investicijų grąža, Lt;

Q_{sk} – nustatytas skirstymo metinis bazinis (pirmųjų reguliavimo periodo metų) gamtinių dujų kiekis, tūkst. m^3 .

45. Antriesiems–penktiesiems kainų viršutinių ribų reguliavimo laikotarpio metams skirstymo kainos viršutinė riba ($T_{sk, rib, t+1}$) skaičiuojama pagal (33) formulę:

$$T_{sk, rib, t+1} = T_{sk, rib} * K_{sk, t+1} * \frac{Q_{sk, t+1}}{Q_{sk, t+1}} \quad (Lt/tūkst. m^3) \quad (33)$$

čia:

$T_{sk, rib}$ – skirstymo kainos bazinė (pirmųjų reguliavimo metų) viršutinė riba, Lt/tūkst. m^3 ;

$K_{sk, t+1}$ – skirstymo kainos viršutinės ribos koregavimo koeficientas (skaičiuojant kainos viršutinę ribą pirmiesiems reguliavimo periodo metams lygus 1);

$Q_{sk, t+1}$ – pirmųjų reguliavimo periodo metų bazinis dujų kiekis, tūkst. m^3 ;

$Q_{sk, t+1}$ – t+1-ųjų metų bazinis dujų kiekis, tūkst. m^3 .

46. Gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinės ribos koregavimo koeficientas ($K_{sk, t+1}$) skaičiuojamas pagal formulę:

$$K_{sk, t+1} = \prod_{n=2}^t \left(1 + I_{inf, l, n} + I_{inv, n} + I_{ROI, n} + I_{tech, n} + X_n \right) * \left(\frac{1 + I_{sk, t+1} + I_{inf, l, t+1} + I_{inv, t+1} + I_{ROI, t+1} + I_{tech, t+1} + \sum_{n=1}^m I_{nk, t+1} + X_{t+1}}{1 + I_{sk, t+1} + I_{inf, l, t+1} + I_{inv, t+1} + I_{ROI, t+1} + I_{tech, t+1} + \sum_{n=1}^m I_{nk, t+1} + X_{t+1}} \right); \quad (34)$$

čia:

$I_{skq,t+1}$ – gamtinių dujų kiekio pokyčio koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal (35) formulę;

$I_{infl,t+1}$ – infliacijos koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal (36) formulę;

$I_{inv,t+1}$ – investicijų koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal (37) formulę;

$I_{ROI,t+1}$ – investicijų grąžos koregavimo koeficientas, skaičiuojamas (38) pagal formulę;

$I_{tech,t+1}$ – technologinių sąnaudų koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal (39) formulę;

$I_{nk,t+1}$ – nenumatytų pasikeitimų koeficientas, skaičiuojamas pagal (40) formulę;

$X_{n,t+1}$ – koregavimo koeficientas, atspindintis nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius ir skaičiuojamas pagal (41) formulę.

46.1. Gamtinių dujų skirstymo kiekio pokyčio koregavimo koeficientas ($I_{skq,t+1}$) įvertina gamtinių dujų kiekio pokytį tarp prognozuoto ir faktinio gamtinių dujų kiekio. Gamtinių dujų skirstymo kiekio pokyčio koregavimo koeficientas ($I_{skq,t+1}$) skaičiuojamas pagal formulę:

$$I_{skq,t+1} = \frac{Q_t - Q_{tf}}{Q_t} * (1 + I_{skq,t} + \sum_{n=1}^m I_{nk,t}) ; \quad (35)$$

čia:

Q_t – prognozuotas bazinis gamtinių dujų kiekis t-iesiems kainų reguliavimo metams, tūkst. m^3 ;

Q_{tf} – faktinis t-ųjų metų gamtinių dujų kiekis;

I_{skqt} – ankstesnių (t-ųjų) metų skirstymo kiekio koregavimo koeficientas, kuris pradedamas skaičiuoti nuo trečiųjų reguliavimo periodo metų pagal (35) formulę. Koreguojant kainos viršutinę ribą antriesiems kainų reguliavimo periodo metams, I_{skqt} lygus nuliui;

$I_{nk,t}$ – ankstesnių (t-ųjų metų) nenumatytų pasikeitimų koeficientas, skaičiuojamas pagal (40) formulę;

m – nenumatytų pasikeitimų skaičius.

46.1.1. Vertinant faktinį skirstomų gamtinių dujų kiekį esamiems vartotojams, atsižvelgiama į tai, ar gamtinių dujų kiekio nukrypimai nuo bazinio nustatyto gamtinių dujų kiekio yra nulemti nuo gamtinių dujų įmonės priklausančių veiksnių;

46.1.2. kai $I_{skq,t+1}$ viršija $\pm 10\%$, Komisija gali priimti sprendimą gamtinių dujų įmonės negautas (viršytas) pajamas dėl kiekių nukrypimo įvertinti koreguodama vėlesnių metų (iki 3 metų) skirstymo kainų viršutines ribas. Jei faktinis praėjusių metų gamtinių dujų kiekis skiriasi nuo koregavimo metu nustatyto skirstyto kiekio, Komisija turi teisę įvertinti šį skirtumą koreguodama kitų metų skirstymo kainos viršutinę ribą.

46.2. Infliacijos koregavimo koeficientas ($I_{infl,t+1}$) įvertina infliacijos poveikį nustatytoms kainų viršutinėms riboms ir skaičiuojamas pagal formulę:

$$I_{infl,t+1} = \frac{L_{k,t}}{100} \cdot \frac{(I_v - E_{ef})}{100} ; \quad (36)$$

čia:

L_k – kainų viršutinių ribų skaičiavimuose metams prieš kainų koregavimą (t-aisiais metais) numatyta koreguojama sąnaudų dalis be nusidėvėjimo (amortizacijos), darbo užmokesčio, sąnaudų gamtinių dujų technologinėms reikmėms ir mokesčių visose t-ųjų metų bazinėse pajamose, kurios skaičiuojamos pagal 46.3 punkto nuorodas, proc.;

I_v – Lietuvos statistikos departamento paskutinį mėnesį, prieš duomenų kainų viršutinėms riboms nustatyti ar koreguoti pateikimą, paskelbta metinė infliacija, proc.;

E_{ef} – efektyvumo rodiklis, kuris yra lygus pusei metinės infliacijos dydžio, tačiau ne didesnis nei 3 proc.

46.3. Bazinis pajamų lygis t -iesiems metams nustatomas pirmiesiems reguliavimo periodo metams nustatytas bazines pajamas dauginant iš kiekvienais sekantiems metams suskaičiuotų koregavimo koeficientų ($K_{sk,t+1}$), nevertinant kiekio ir vienkartinių koregavimo koeficientų.

46.4. Investicijų koregavimo koeficientas (I_{inv}) įvertina gamtinių dujų įmonės sąnaudų pokytį, įgyvendinus ilgalaikėje veiklos programoje numatytas ir su Komisija suderintas investicijas, yra skaičiuojamas pagal formulę:

$$I_{inv,t+1} = \frac{L_{inv,t}}{100} \cdot \left(\frac{S_{inv,t+1}}{S_{inv,t}} - 1 \right); \quad (37)$$

čia:

$L_{inv,t}$ – kainų viršutinių ribų skaičiavimuose metams prieš kainų koregavimą (t -aisiais metais) numatyta koreguojama dėl investicijų sąnaudų dalis visose pajamose, skaičiuojamose pagal Metodikos 46.3 punkto nuorodas, proc.;

$S_{inv,t}$ – koreguojamos sąnaudos dėl investicijų, nustatytos t -aisiais kainų reguliavimo metais, Lt;

$S_{inv,t+1}$ – koreguojamos sąnaudos dėl investicijų, įvertinus ilgalaikėje veiklos programoje numatytas ir su Komisija suderintas investicijas $t+1$ -aisiais kainų reguliavimo metais, Lt.

46.5. Investicijų gražos koregavimo koeficientas (I_{ROI}) įvertina investicijų gražos pokyčius dėl atitinkamai paslaugai (produktui) priskirtino reguliuojamo turto vertės (RAB) pasikeitimo ir skaičiuojamas pagal formulę:

$$I_{ROI,t+1} = \frac{L_{ROI,t}}{100} \cdot \left(\frac{ROI_{t+1}}{ROI_t} - 1 \right); \quad (38)$$

čia:

$L_{ROI,t}$ – kainų viršutinių ribų skaičiavimuose numatyta investicijų gražos dalis visose pajamose, skaičiuojamose pagal Metodikos 46.3 punkto nuorodas, proc.;

ROI_{t+1} – investicijų graža $t+1$ -aisiais kainų reguliavimo metais, įvertinus įmonės pagal ilgalaikę reguliuojamos veiklos programą įvykdytas ir su Komisija suderintas investicijas, Lt.

46.6. Gamtinių dujų technologinių sąnaudų koregavimo koeficientas ($I_{tech,t+1}$) įvertina technologinėms reikmėms prognozuojamas sąnaudas $t+1$ -aisiais kainų reguliavimo metais. Technologinių sąnaudų koregavimo koeficientas skaičiuojamas pagal formulę:

$$I_{tech,t+1} = \frac{L_{sk,tech,t}}{100} \cdot \left(\frac{S_{sk,tech,t+1}}{S_{sk,tech,t}} - 1 \right); \quad (39)$$

čia:

$L_{sk,tech,t}$ – skirstymo kainų viršutinių ribų skaičiavimuose metams prieš kainų koregavimą (t -aisiais metais) numatyta technologinių sąnaudų dalis visose skirstymo veiklos pajamose, skaičiuojamose pagal Metodikos 46.3 punkto nuorodas, proc.;

$S_{sk,tech,t+1}$ – $t+1$ -iesiems metams prognozuojamos technologinės sąnaudos, įvertinus Komisijos nustatytus gamtinių dujų technologinėms reikmėms kiekius ir prognozuojamą dujų kainą, Lt;

$S_{sk,tech,t}$ – skirstymo kainų t -aisiais metais įtrauktos gamtinių dujų technologinės sąnaudos, Lt.

46.7. Nenumatytų pasikeitimų koeficientas (I_{nk}) įvertina gamtinių dujų įmonės pajamų nuokrypį nuo numatytų rodiklių, t. y. nuokrypį tarp kainų viršutinių ribų nustatymo metu planuotų būtinųjų sąnaudų ir faktinių pajamų, įvertinus gamtinių dujų įmonės papildomą veiklą. Taikant nenumatytų pasikeitimų koeficientą, gali būti įvertinta:

46.7.1. gamtinių dujų įmonės pajamos, gautos už balansavimo veiklą (jeigu skirstymo sistemos operatorius yra atsakingas už skirstymo sistemos subalansavimą), trumpalaikius pajėgumus, ilgalaikių pajėgumų viršijimą, sumažintos patirtomis išlaidomis dėl pajėgumų ribojimo ir kintamomis balansavimo sąnaudomis;

46.7.2. gamtinių dujų įmonės pajamos, gautos už naujų vartotojų pagal naujojo vartotojo prijungimo sutartis sumokėtus minimalių nebuitinio vartotojo transportuotinių kiekių ir pajėgumų mokesčius;

46.7.3. ROI ir nusidėvėjimo sąnaudos dėl atliekamų investicijų nuokrypio nuo ankstesnės prognozės, technologinių sąnaudų pokytis dėl dujų kainos pasikeitimo ir kt. Taikant nenumatytų pasikeitimų koeficientą ROI pokyčiams įvertinti, RAB skaičiuojama kaip faktinės reguliuojamo turto vertės metų, kuriems buvo nustatyta viršutinė riba, pradžioje ir pabaigoje vidurkis;

46.7.4. pajamų (sąnaudų) nuokrypis dėl ankstesnių (t-1) metų faktinio skirstytų dujų kiekio nesutapimo su jo prognoze, naudota nustatant kainų ribas einamiesiems (t) metams;

46.7.5. pajamų (sąnaudų) nuokrypis dėl skirtumo, susidariusio tarp prognozuoto vidutinio darbo užmokesčio pokyčio, įvertinus efektyvumo rodiklį, kuris buvo lygus pusei prognozuotos metinės infliacijos dydžio, tačiau ne didesnis nei 3 proc., naudoto nustatant/koreguojant kainų viršutines ribas praeitiems (t-1-iesiems) metams ir Statistikos departamento paskelbto t-1-ųjų metų vidutinio darbo užmokesčio pokyčio, įvertinus efektyvumo rodiklį, kuris yra lygus pusei t-1-ųjų metų infliacijos dydžio, tačiau ne didesnis nei 3 proc.;

46.7.6. nenumatytų pasikeitimų koeficientas (I_{nk}) skaičiuojamas pagal formulę:

$$I_{nk, t+1} = \left(\frac{I_{paj, sk}}{Paj_{sk}} \right); \quad (40)$$

čia:

$I_{nk, t+1}$ – nenumatytų pasikeitimų koeficientas, įvertinantis gamtinių dujų įmonės t+1 metais gautų pajamų nuokrypį nuo nustatant kainų viršutines ribas numatytų rodiklių;

$I_{paj, sk}$ – metais prieš skirstymo kainų koregavimą gamtinių dujų įmonės nenumatytos pajamos (sąnaudos), Lt;

Paj_{sk} – metams prieš koregavimą nustatytas skirstymo pajamų lygis, suskaičiuotas pagal Metodikos 46.3 punkto nuorodas, Lt.

46.8. Koregavimo koeficientas (X_{t+1}), atspindintis nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius: pasikeitus mokesčiams, teisės aktų reikalavimams, ekonomikos ir darbo rinkos tendencijoms (Finansų ministerijos skelbiamiems ateinančių vienerių metų vidutinio darbo užmokesčio pokyčiams), gamtinių dujų įmonei laimėjus naujos teritorijos dujifikavimo konkursą, įsigaliojus Komisijos patvirtintam Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašui bei kt. ir skaičiuojamas pagal formulę:

$$X_{t+1} = \sum_{i=1}^n L_x^i \frac{X_{t+1}^i - X_t^i}{X_t^i}; \quad (41)$$

čia:

L_x^i – i-tojo veiksnio dalis visose pajamose, suskaičiuotose pagal Metodikos 46.3 punkto nuorodas, vieneto dalimis;

x_t^i – i-tojo veiksnio reikšmė t-aisiais metais;
n – veiksmų skaičius.

Paskutinių metų koregavimo koeficientas X_{t+1} gali būti įvertintas skaičiuojant sekančio reguliavimo periodo kainų viršutinę ribą.

47. Gamtinių dujų įmonė, mažindama sąnaudas ir siekdama didesnio efektyvumo bei pelno, turi užtikrinti sistemos patikimą darbą bei vartotojų aptarnavimo kokybę. Vadovaujantis Komisijos patvirtintu Gamtinių dujų įmonių paslaugų kokybės, įskaitant patikimumo, rodiklių įvertinimo tvarkos aprašu, gamtinių dujų skirstymo investicijų grąžos norma mažinama/didinama:

47.1. 0,005 procentiniais punktais, jei praėjusių vienerių metų kiekvienas kokybės rodiklis, kuriam nustatytas minimalus lygis, pablogėjo/pagerėjo nuo 10 iki 15 proc., palyginus su nustatytu minimaliu lygiu;

47.2. 0,01 procentiniu punktu, jei praėjusių vienerių metų kiekvienas kokybės rodiklis, kuriam nustatytas minimalus lygis, pablogėjo/pagerėjo daugiau nei 15 proc., palyginus su nustatytu minimaliu lygiu.

48. Gamtinių dujų skirstymo kainos gali būti diferencijuojamos pagal suvartojamą gamtinių dujų kiekį, galią, slėgį ir trukmę. Buitiniams vartotojams gamtinių dujų skirstymo kainos diferencijuojamos pagal suvartojamą gamtinių dujų kiekį. Nebuitiniams vartotojams – pagal gamtinių dujų kiekį ir galią. Nustatant bei diferencijuojant kainas, draudžiama diskriminuoti vartotojus, taikyti kryžminį subsidijavimą tarp vartotojų ar jų grupių. Diferencijuojant kainas, būtina vadovautis susidariusiomis sąnaudomis.

49. Skirstymo kainos diferencijuojamos į grupes pagal faktiškai per metus į gamtinių dujų pristatymo vietą vartotojui skirstomą gamtinių dujų kiekį:

49.1. skirstoma iki 500 m³ per metus;

49.2. skirstoma nuo 500 m³ iki 20000 m³ per metus;

49.3. skirstoma nuo 20000 m³ iki 0,1 mln. m³ per metus;

49.4. skirstoma nuo 0,1 mln. m³ iki 1 mln. m³ per metus;

49.5. skirstoma nuo 1 mln. m³ iki 5 mln. m³ per metus;

49.6. skirstoma nuo 5 mln. m³ iki 15 mln. m³ per metus;

49.7. skirstoma daugiau kaip 15 mln. m³ per metus.

50. Sistemos naudotojams nustatoma vienanarė arba dvinarė skirstymo kaina.

51. Gamtinių dujų skirstymo kainos taikomos „pašto ženklų“ principu, nepriklausomai nuo skirstymo atstumo.

52. Dvinarė gamtinių dujų skirstymo kaina susideda iš pastoviosios ir kintamosios dalies. Pastovioji dalis skaičiuojama pagal sistemos naudotojų užsakytus pajėgumus, o kintamoji dalis – pagal skirstomą gamtinių dujų kiekį. Gamtinių dujų įmonės nustato pastoviosios dalies mokėjimo koeficientą ($\leq 0,7$), penkeriems metams, kuris gali būti peržiūrėtas dėl teisės aktų pasikeitimo.

53. Vartotojams paskirstytas gamtinių dujų kiekis bei pareikšti (užsakyti) pajėgumai nustatomi sutartimis su gamtinių dujų įmone. Vartotojo pajėgumai kiekvienais metais turi būti koreguojami, atsižvelgiant į faktinius praėjusių metų pajėgumus. Nustatant vartotojo pajėgumus, turi būti įvertinama, ar vartotojo (sistemos naudotojo) maksimalus paros gamtinių dujų suvartojimo momentas sutampa su pikiniu gamtinių dujų sistemos vartojimu.

II. BALANSAVIMO GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMO SISTEMOJE PASLAUGOS KAINODARA

54. Skirstymo sistemos naudotojams, sukėlusiems disbalansą, viršijantį balansavimo taisyklėse nustatytą tolerancijos ribą, taikoma balansavimo kaina, kuri apskaičiuojama *mutatis mutandis* taikant Metodikos III skyriaus II skirsnio nuostatas.

III. GARANTINIO GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO PASLAUGOS KAINODARA

55. Garantinio tiekimo paslaugos kainos viršutinė riba ($T_{g,rib,t+1}$) skaičiuojama pagal formulę:

$$T_{g,rib} = S_g + S_g * 0,1; \text{ (Lt/tūkst. m}^3\text{)} \quad (42)$$

čia:

S_g – nustatytos metinės garantinio tiekimo ribinės sąnaudos, Lt/tūkst. m³;
0,1 – garantinio tiekimo rizikos premijos koeficientas.

56. Antriesiems–penktiesiems kainų viršutinių ribų reguliavimo periodo metams garantinio tiekimo kainos viršutinė riba skaičiuojama pagal (43) formulę:

$$T_{g,rib,t+1} = T_{g,rib,t} * K_{g,t+1}; \text{ (Lt/tūkst. m}^3\text{)} \quad (43)$$

čia:

$K_{g,t+1}$ – koregavimo koeficientas (skaičiuojant kainos viršutinę ribą pirmiesiems reguliavimo periodo metams lygus 1).

57. Garantinio tiekimo paslaugos kainos viršutinės ribos koregavimo koeficientas ($K_{g,t+1}$) skaičiuojamas pagal formulę:

$$K_{g,t+1} = (1 + I_{infl,t+1} + X_{t+1}) \quad (44)$$

čia:

$I_{infl,t+1}$ – infliacijos koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal (45) formulę;

X_{t+1} – koregavimo koeficientas, atspindintis nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius ir skaičiuojamas pagal (46) formulę.

57.1. Infliacijos koregavimo koeficientas ($I_{infl,t+1}$) įvertina infliacijos poveikį nustatytoms kainų viršutinėms riboms ir skaičiuojamas pagal (45) formulę:

$$I_{infl,t+1} = \frac{L_{k,t}}{100} \cdot \frac{(I_v - E_{ef})}{100}; \quad (45)$$

čia:

$L_{k,t}$ – kainų viršutinių ribų skaičiavimuose numatyta koreguojama garantinio tiekimo sąnaudų dalis be nusidėvėjimo (amortizacijos), darbo užmokesčio ir mokesčių visose t-ųjų metų sąnaudose, proc.;

I_v – Lietuvos statistikos departamento paskutinį mėnesį, prieš duomenų kainų viršutinėms riboms nustatyti ar koreguoti pateikimą, paskelbta metinė infliacija, proc.;

E_{ef} – efektyvumo rodiklis, kuris yra lygus pusei metinės infliacijos, tačiau ne didesnis nei 3 proc.

57.2. Koregavimo koeficientas (X_{t+1}), atspindintis nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius: pasikeitus mokesčiams, teisės aktų reikalavimams, ekonomikos ir darbo rinkos tendencijoms bei kt. ir skaičiuojamas pagal formulę:

$$X_{t+1} = \sum_{i=1}^n L_x^i \frac{X_{t+1}^i - X_t^i}{X_t^i}; \quad (46)$$

čia:

L_x^i – i-ojo veiksnio dalis visose t-ųjų metų sąnaudose;
 X_t^i – i-ojo veiksnio reikšmė t-aisiais metais;
 n – veiksmų skaičius.

58. Garantinio tiekimo gamtinių dujų kainą sudaro faktinė kiekvieno mėnesio gamtinių dujų įsigijimo kaina ir nustatyta garantinio tiekimo paslaugos kaina:

$$T_{gtiek} = T_{GD} + T_{g,rib}; \text{ (Lt/ m}^3\text{)} \quad (47)$$

čia:

T_{gtiek} – garantinio tiekimo gamtinių dujų kaina, Lt/m³;
 T_{GD} – faktinė kiekvieno mėnesio gamtinių dujų įsigijimo kaina, Lt/m³;
 $T_{g,rib}$ – garantinio tiekimo paslaugos kainos viršutinė riba, Lt/m³.

59. Gamtinių dujų garantinio tiekimo kainos diferencijuojamos vadovaujantis Metodikos 77 punktu.

60. Tuo atveju, kai gamtinių dujų įmonė pirmą kartą vykdo garantinio tiekimo veiklą ir iki to laiko nėra nustačiusi garantinio tiekimo ribinių sąnaudų, garantinio tiekimo paslaugos kainos viršutinė riba $T_{g,rib}$ skaičiuojama pagal formulę:

$$T_{g,rib} = T_{GD} * 0,1; \text{ (Lt/tūkst. m}^3\text{)} \quad (48)$$

čia:

$T_{g,rib}$ – garantinio tiekimo paslaugos kainos viršutinė riba, Lt/tūkst. m³;
 T_{GD} – Komisijos tinklalapyje skelbiama paskutinio mėnesio, prieš nustatant garantinio tiekimo kainą, gamtinių dujų importo kaina;
 0,1 – garantinio tiekimo rizikos premijos koeficientas.

61. Pirmojo garantinio tiekimo paslaugos vykdymo metu gamtinių dujų skirstymo įmonė nustato šiai veiklai vykdyti reikalingas ribines sąnaudas ir nuo kito karto garantinio tiekimo paslaugos kainos viršutinę ribą skaičiuoja pagal Metodikos 55–58 punktus. Garantinio gamtinių dujų tiekimo paslaugą gamtinių dujų skirstymo įmonė gali pirkti iš kitos gamtinių dujų tiekimo įmonės už protingą kainą.

VI. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO VEIKLOS VERSLO VIENETO PASLAUGŲ KAINODARA

I. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO PASLAUGOS KAINODARA

62. Gamtinių dujų tiekimo kainos viršutinė riba (T_{rib}) skaičiuojama pagal formulę:

$$T_{rib} = \frac{(S_{baz} + S_{t saug})}{Q_{baz}} + ((T_{GD} * 0,031) - (T_{GD} - 1100) * 0,03) \text{ (Lt/tūkst. m}^3\text{)} \quad (49)$$

čia:

S_{baz} – nustatytos metinės gamtinių dujų tiekimo bazinės sąnaudos, tūkst. Lt;
 $S_{t saug}$ – gamtinių dujų tiekimo saugumo buitiniams vartotojams užtikrinimo metinės bazinės sąnaudos, skaičiuojamos pagal (57) formulę, tūkst. Lt;
 Q_{baz} – nustatytas metinis bazinis (pirmųjų reguliavimo metų) gamtinių dujų kiekis, tūkst. m³;
 T_{GD} ($T_{GD(t+1)}$) – metinė gamtinių dujų pirkimo kaina, Lt/tūkst. m³;
 0,031 ir 0,03 – gamtinių dujų kainų svyravimus įvertinantys koeficientai;
 1100 – bazinė gamtinių dujų pirkimo kaina, Lt/tūkst. m³.

63. Gamtinių dujų tiekimo kainos viršutinė riba (T_{rib}) antriesiems–n-tiesiems reguliavimo laikotarpio metams koreguojama pagal (50) formulę:

$$T_{rib,t+1} = \left(\frac{(S_{baz} + S_{tsaug})}{Q_{baz,t+1}} * \frac{Q_{baz,1}}{Q_{baz,t+1}} * K_{t+1} \right) + ((T_{GD,t+1} * 0,031) - (T_{GD,t+1} - 1100) * 0,03)); \quad (50)$$

čia:

$T_{rib,t+1}$ – gamtinių dujų tiekimo kainos viršutinė riba (t+1)-aisiais reguliavimo metais, Lt/tūkst. m³;

$Q_{baz,1}$ – pirmųjų reguliavimo metų bazinis dujų kiekis, tūkst. m³;

$Q_{baz,t+1}$ – prognozuojamas bazinis parduodamų dujų kiekis t+1 metams, tūkst. m³;

K_{t+1} – tiekimo veiklos sąnaudų koregavimo koeficientas, kuris skaičiuojamas pagal formulę:

$$K_{t+1} = \left(\prod_{n=2}^t (1 + I_{infl,n} + I_{nusedn} + X_n + K_{tsaugn}) \right) * (1 + I_{qt,t+1} + I_{infl,t,t+1} + I_{nused,t,t+1} + X_{n,t+1} + K_{tsaug,t,t+1}); \quad (51)$$

čia:

I_{qt+1} – gamtinių dujų kiekio pokyčio koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal (52) formulę;

$I_{infl,t+1}$ – infliacijos koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal (53) formulę;

$I_{nused,t+1}$ – nusidėvėjimo sąnaudų koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal (54) formulę;

$X_{n,t+1}$ – koregavimo koeficientas, atspindintis nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksmų pokyčius, skaičiuojamas pagal (55) formulę;

$K_{tsaug,t+1}$ – tiekimo saugumo buitiniams vartotojams užtikrinimo sąnaudų koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal (56) formulę.

Pirmiesiems reguliavimo metams K_{t+1} lygus 1.

63.1. Gamtinių dujų kiekio pokyčio koregavimo koeficientas (I_q) įvertina gamtinių dujų kiekio pokytį tarp bazinio gamtinių dujų kiekio ir faktinio ir yra skaičiuojamas pagal formulę:

$$I_{qt+1} = \frac{Q_{baz,t} - Q_{tf}}{Q_{baz,t}} * (1 + I_{qt}); \quad (52)$$

čia:

$Q_{baz,t}$ – bazinis prognozuotas gamtinių dujų kiekis t-iesiems kainų reguliavimo metais, tūkst. m³;

Q_{tf} – faktinis t-ųjų metų gamtinių dujų kiekis;

I_{qt} – ankstesnių (t-ųjų) metų gamtinių dujų kiekio pokyčio koregavimo koeficientas, kuris pradedamas skaičiuoti nuo trečiųjų reguliavimo metų pagal (52) formulę. Koreguojant kainos viršutinę ribą antriesiems kainų reguliavimo periodo metams, I_{qt} lygus nuliui.

Kai $I_{q,t+1}$ viršija ±10 %, Komisija gali priimti sprendimą dėl kiekių nuokrypio gamtinių dujų įmonės negautas (viršytas) pajamas įvertinti koreguodama vėlesnių laikotarpių (iki 3 metų) tiekimo kainų viršutinės ribas.

63.2. Infliacijos koregavimo koeficientas (I_{infl}) įvertina infliacijos poveikį nustatytoms kainų viršutinėms riboms ir yra skaičiuojamas pagal formulę:

$$I_{infl(t+1)} = \frac{L_k}{100} * \frac{(I_v - E_{ef})}{100}; \quad (53)$$

čia:

L_k – kainų viršutinių ribų skaičiavimuose numatyta koreguojama tiekimo sąnaudų dalis be nusidėvėjimo (amortizacijos), darbo užmokesčio, palūkanų ir mokesčių visose t-ųjų metų sąnaudose, proc.;

I_v – Lietuvos statistikos departamento paskutinį mėnesį, prieš duomenų kainų viršutinėms riboms nustatyti ar koreguoti pateikimą, paskelbta metinė infliacija, proc.;

E_{ef} – efektyvumo rodiklis, kuris yra lygus pusei metinės infliacijos, tačiau ne didesnis nei 3 proc.

63.3. Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų koregavimo koeficientas (I_{nused}), nustatomas, atsižvelgiant į ilgalaikėje veiklos programoje numatytą ir su Komisija suderintą investicijų faktinį įvykdymą, ir skaičiuojamas pagal formulę:

$$I_{nused,t+1} = \frac{L_{nused}}{100} \cdot \left(\frac{S_{nused,t+1}}{S_{nused,t}} - 1 \right); \quad (54)$$

čia:

L_{nused} – kainų viršutinių ribų skaičiavimuose numatyta koreguojama nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalis visose sąnaudose t-aisiais metais, proc.;

$S_{nused,t+1}$ – nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos, nustatytos t+1 metams, įvertinus įvykdytas ilgalaikėje veiklos programoje numatytas ir su Komisija suderintas investicijas t-aisiais kainų reguliavimo periodo metais, Lt;

$S_{nused,t}$ – nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos, nustatytos t-iesiems kainų reguliavimo metams, Lt.

63.4. X rodiklis, atspindintis nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius: pasikeitus mokesčiams, ekonomikos ir darbo rinkos tendencijoms (Finansų ministerijos skelbiamiems ateinančių vienerių metų vidutinio darbo užmokesčio pokyčiams), teisės aktų reikalavimams, įsigaliojus Komisijos patvirtintam Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašui bei kt. ir skaičiuojamas pagal formulę:

$$X_{t+1} = \sum_{i=1}^n L_x^i * \frac{X_{t+1}^i - X_t^i}{X_t^i}; \quad (55)$$

čia:

L_x^i – i-ojo veiksnio dalis visose sąnaudose;

X_t^i – i-ojo veiksnio reikšmė t-aisiais metais;

n – veiksnių skaičius.

63.5. Tiekimo saugumo buitiniams vartotojams užtikrinimo sąnaudų koregavimo koeficientas (K_{tsaug}) skaičiuojamas pagal formulę:

$$K_{tsaug,t+1} = \frac{L_{tsaug}}{100} * \left(\frac{S_{tsaug,t+1}}{S_{tsaug,t}} - 1 \right); \quad (56)$$

čia:

L_{tsaug} – koreguojama tiekimo saugumo buitiniams vartotojams užtikrinimo sąnaudų dalis visose tiekimo veiklos sąnaudose t-aisiais kainų reguliavimo periodo metais, proc.;

$S_{tsaug,t+1}$ – prognozuojamos tiekimo saugumo buitiniams vartotojams užtikrinimo sąnaudos

(t+1)-aisiais kainų reguliavimo periodo metais, Lt;

$S_{t \text{ saug},t}$ – tiekimo saugumo buitiniams vartotojams užtikrinimo sąnaudos t-aisiais kainų reguliavimo metais, Lt.

64. Gamtinių dujų tiekimo saugumo buitiniams vartotojams užtikrinimo metinės sąnaudos skaičiuojamos pagal formulę:

$$S_{t \text{ saug}} = T_{\text{GDbuit}} \times Q_p \times R + Q_p \times T_{\text{tr}} + T_{\text{GDsaug}} \times Q_{\text{saug}} \times R + Q_{\text{saug}} \times T_{\text{saug}}; \quad (57)$$

čia:

$T_{\text{GD buit}}$ – prognozuojama dujų pirkimo kaina, skaičiuojama kaip buitiniams vartotojams taikomos dujų kainos svertinis vidurkis, Lt/tūkst. m³;

$T_{\text{GD saug}}$ – saugyklose laikomų tiekimo saugumui buitiniams vartotojams užtikrinti gamtinių dujų pirkimo kaina, Lt/tūkst. m³;

Q_p – papildomai perkamas dujų kiekis, reikalingas tiekimo saugumui buitiniams vartotojams užtikrinti, tūkst. m³;

Q_{saug} – dujų saugykloje saugojamas dujų kiekis, reikalingas tiekimo saugumui buitiniams vartotojams užtikrinti, tūkst. m³;

R – palūkanų norma, skaičiuojama pagal Metodikos 11.9.2.2 punkto nuostatas, proc.;

T_{tr} – dujų transportavimo ir saugojimo saugykloje kaina, Lt/tūkst. m³. Dujų transportavimo ir saugojimo saugykloje kaina skaičiuojama pagal galiojančias sutartis, sudarytas tarp dujas tiekiančios dujų transportavimo ir saugojimo paslaugas teikiančių dujų įmonių;

T_{saug} – dujų saugojimo kaina, nustatoma pagal galiojančias sutartis, sudarytas tarp dujas tiekiančios ir dujas saugojančios įmonės, Lt/tūkst. m³.

65. Gamtinių dujų atsargos buitiniams vartotojams kaupiamos pagal Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 163, nuostatas.

66. Gamtinių dujų vartotojai pagal vartojimo paskirtį skirstomi į dvi grupes: buitinius ir nebutinius vartotojus. Pagal faktiškai per metus į gamtinių dujų pristatymo vietą patiektą gamtinių dujų kiekį vartotojai priskiriami tam tikram pogrupiui pagal Metodikos 71 punktą.

67. Diferencijuojant gamtinių dujų tiekimo kainas vartotojams, turi būti atskiriamos gamtinių dujų tiekimo veiklos sąnaudos buitiniams ir nebutiniams vartotojams.

II. GAMTINIŲ DUJŲ TARIFAI BUITINIAMS VARTOTOJAMS

68. Buitiniams vartotojams konkretūs gamtinių dujų tarifai skaičiuojami kas pusę metų pagal gamtinių dujų tarifų nustatymo metodikas. Šias metodikas parengia ir kartu su tarifų skaičiavimais Komisijai teikia tvirtinti gamtinių dujų įmonės.

69. Buitiniams vartotojams nustatyta tarifą sudaro:

69.1. prognozuojama gamtinių dujų (produkto) įsigijimo kaina, kuri suskaičiuota remiantis Metodikos 12 punktu;

69.2. konkrečios perdavimo, skirstymo, laikymo, skystinimo kainos;

69.3. tiekimo kaina, įskaitant tiekimo saugumo išlaidas, suskaičiuotas remiantis Metodikos 64 punktu, pateikiant kaip atskirą tiekimo kainos dalį;

69.4. skirtumas tarp ankstesnio tarifų galiojimo laikotarpio prognozuotų ir faktinių gamtinių dujų (produkto) kainų suma, suskaičiuota remiantis Metodikos 70 punktu.

70. Skirtumas tarp faktinės ir suskaičiuotos (prognozuotos) gamtinių dujų pirkimo (importo) kainos už pasibaigusį gamtinių dujų tiekimo pusmetį įvertinamas, nustatant gamtinių dujų tarifus buitiniams vartotojams, perskaičiuojant gamtinių dujų pirkimo (importo) kainą kitam pusmečiui pagal formulę:

$$\Delta T_{GD \text{ buit}} = \frac{(T_{GD \text{ buit pr } i} * Q_{\text{buit } i}) - (T_{GD \text{ buit f } i} * Q_{\text{buit } i})}{Q_{\text{buit } (i+1)}}; \quad (\text{Lt/tūkst. m}^3) \quad (58)$$

čia:

$\Delta T_{GD \text{ buit}}$ – skirtumas tarp faktinės ir suskaičiuotos (prognuozuotos) gamtinių dujų pirkimo (importo) kainos buitiniams vartotojams, skaičiuojamas pagal (58) formulę;

$T_{GD \text{ buit pr } i}$ – i-ojo pusmečio suskaičiuota (prognuozuota) gamtinių dujų pirkimo (importo) kaina buitiniams vartotojams, Lt/tūkst. m³;

$Q_{\text{buit } i}$ – i-ojo pusmečio buitiniams vartotojams parduotas gamtinių dujų kiekis, tūkst. m³;

$Q_{\text{buit } t+1}$ – t+1 laikotarpiui buitiniams vartotojams prognozuojamas parduoti gamtinių dujų kiekis, tūkst. m³;

$T_{GD \text{ buit f } i}$ – i-ojo pusmečio faktinė gamtinių dujų pirkimo (importo) kaina buitiniams vartotojams, Lt/tūkst. m³.

71. Gamtinių dujų tarifai buitiniams vartotojams nustatomi pagal pogrupius. Buitiniai vartotojai pagal metinį suvartojamų gamtinių dujų kiekį skirstomi į šiuos pogrupius:

71.1. suvartojančius iki 500 m³ per metus;

71.2. suvartojančius nuo 500 m³ iki 20000 m³ per metus;

71.3. suvartojančius daugiau kaip 20000 m³ per metus.

VII. GAMTINIŲ DUJŲ LAIKYMO VERSLO VIENETO PASLAUGŲ KAINODARA

72. Gamtinių dujų laikymo kainos viršutinė riba skaičiuojama *mutatis mutandis* taikant šios Metodikos III skyriaus nuostatas.

VIII. REIKALAVIMAI, SUSIJĘ SU GAMTINIŲ DUJŲ ĮMONIŲ REGULIUOJAMŲ VEIKLŲ KAINŲ IR KAINŲ VIRŠUTINIŲ RIBŲ NUSTATYMU

73. Reguluojamų paslaugų, įskaitant ir gamtinių dujų tiekimo, kai po Komisijos atlikto gamtinių dujų rinkos tyrimo Komisija priima sprendimą reguliuoti tiekimo kainas, kainų viršutinėms riboms nustatyti gamtinių dujų įmonė ne vėliau kaip prieš keturis mėnesius iki naujų kainų įsigaliojimo Komisijai pateikia:

73.1. duomenų suvestinę kainos viršutinei ribai nustatyti, atskirai pateikiant visų teikiamų paslaugų duomenis (Metodikos 1 priedas);

73.2. veikloje naudojamo turto vertės skaičiavimo lentelę, atskirai pateikiant visų teikiamų paslaugų duomenis (Metodikos 4 priedas);

73.3. ilgalaikės reguliuojamos veiklos programos lentelę (Metodikos 5 priedas);

73.4. aiškinamąjį raštą, kuriame nurodomas detalus pateiktų duomenų pagrindimas.

74. Kainų viršutinėms riboms koreguoti gamtinių dujų įmonė ne vėliau kaip prieš keturis mėnesius iki naujų kainų įsigaliojimo Komisijai pateikia:

74.1. duomenų suvestinę kainos viršutinei ribai koreguoti (Metodikos 2 priedas);

74.2. duomenis nustatytai investicijų grąžai koreguoti (Metodikos 3 priedas);

74.3. veikloje naudojamo turto vertės skaičiavimo lentelę, atskirai pateikiant visų teikiamų paslaugų duomenis (Metodikos 4 priedas);

74.4. ilgalaikės reguliuojamos veiklos programos lentelę (Metodikos 5 priedas), jeigu programa koreguojama;

74.5. aiškinamąjį raštą, kuriame nurodomas detalus pateiktų duomenų pagrindimas.

75. Gamtinių dujų įmonei laiku nepateikus Komisijai visų reikiamų duomenų, Komisija gali pratęsti nustatytų kainų viršutinių ribų galiojimo laikotarpį.

76. Sistemos operatorius, atsakingas už gamtinių dujų perdavimo/skirstymo sistemos balansavimą, kartu su perdavimo/skirstymo kainos viršutinės ribos nustatymo/koregavimo

duomenimis Komisijai pateikia praėjusių ir ateinančių metų balansavimo paslaugos pajamų, pastoviuųjų ir kintamųjų sąnaudų suvestinę, vadovaudamasis Metodikos 1 priedu.

77. Perdavimo sistemos operatorius kartu su duomenimis perdavimo kainos viršutinei ribai nustatyti/koreguoti pateikia praėjusių ir ateinančių metų detalizuotą SGD terminalo lėšų administravimo sąnaudų suvestinę.

78. Komisija sprendimą dėl gamtinių dujų reguliuojamų paslaugų kainų viršutinių ribų nustatymo priima ne vėliau kaip per 45 dienas, o dėl gamtinių dujų įmonių reguliuojamų kainų viršutinių ribų koregavimo – ne vėliau kaip per 30 dienų nuo gamtinių dujų įmonės duomenų pateikimo dienos.

79. Gamtinių dujų įmonės ne vėliau kaip prieš 60 dienų iki kainų įsigaliojimo Komisijai pateikia Gamtinių dujų tarifų buitiniams vartotojams projektą kartu su:

79.1. duomenų suvestine gamtinių dujų tarifams nustatyti (Metodikos 6 priedas);

79.2. skirtumo tarp faktinės ir suskaičiuotos (prognozuotos) gamtinių dujų pirkimo (importo) kainos lentelę (Metodikos 7 priedas);

79.3. aiškinamąjį raštą, kuriame nurodomas detalus pateiktų duomenų pagrindimas.

80. Konkrečios kainos skaičiuojamos pagal gamtinių dujų įmonės kainų nustatymo metodikas, kurias parengia ir kartu su kainų skaičiavimo projektu ne vėliau kaip prieš 60 dienų iki kainų įsigaliojimo gamtinių dujų įmonės pateikia Komisijai.

81. Komisija, nustačiusi, kad gamtinių dujų įmonių nustatytos kainos diskriminuoja vartotojus, kryžmiškai subsidijuoja skirtingas veiklas ar vartotojų grupes, nurodo įmonėms jų klaidas. Gamtinių dujų įmonės privalo jas ištaisyti per 15 dienų. Jei gamtinių dujų įmonė nevykdo Komisijos reikalavimo, Komisija turi teisę vienašališkai nustatyti konkrečias reguliuojamas kainas.

82. Skaičiavimai atliekami be pridėtinės vertės mokesčio (PVM), o tarifai buitiniams vartotojams pateikiami Lt/m³.

83. Komisijos pagal šią Metodiką nustatytos konkrečios kainos skelbiamos viešai ir taikomos Energetikos įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

84. Komisija turi teisę iš gamtinių dujų įmonių per Komisijos nustatytą protingą terminą gauti visą informaciją ir dokumentus, būtinus Komisijos funkcijoms, susijusioms su gamtinių dujų reguliuojamų paslaugų kainų viršutinėms riboms nustatyti ir koreguoti pagal šią Metodiką, atlikti.

85. Gamtinių dujų įmonės, pažeidusios Metodikoje nustatytus reikalavimus, atsako teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

86. Komisijos veiksmai ir neveikimas, susiję su Metodikos laikymusi ir įgyvendinimu, gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

13.		Darbuotojų skaičius	vnt.											
-----	--	---------------------	------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų
sektoriuje nustatymo metodikos
2 priedas

Duomenys apie ūkio subjektą:		Duomenys apie kontaktinį asmenį:	
Pavadinimas		V., pavardė	
Kodas		Pareigos	
Buveinės adresas		Telefonas	
Telefonas		Faksas	
Faksas		El. paštas	
Tinklalapis			
El. paštas			

_____ **DUOMENŲ SUVESTINĖ KAINOS VIRŠUTINEI RIBAI KOREGUOTI**

(gamtinių dujų įmonės pavadinimas)

_____ sudarymo data

Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai
Verkių g. 25C, Vilnius, LT-08223, rastine@regula.lt

Eil. Nr.	Rodiklis		Vnt.	Perdavimo/Skirstymo/Skystinimo/Laikymo/Tiekimo veikla				
				20__	20__	20__	20__	20__
I.	I_{qt+1}	Kiekio koregavimo koeficientas						
I.1	Q_t	<i>prognozuotas bazinis gamtinių dujų kiekis t-iesiems kainų reguliavimo metams</i>	tūkst. m ³					
I.2	Q_{tf}	<i>faktinis t-ųjų metų gamtinių dujų kiekis</i>	tūkst. m ³					
II.	$I_{infl, t+1}$	Infliacijos koregavimo koeficientas						

II.2	$L_{k,t}$	<i>sąnaudų dalis be nusidėvėjimo (amortizacijos), sąnaudų gamtinių dujų technologinėms reikmėms ir mokesčių visose pajamose</i>	tūkst. Lt					
II.3	I_v	<i>Lietuvos statistikos departamento paskelbta metinė infliacija</i>	proc.					
III.	$I_{inv,t+1}$	Investicijų koregavimo koeficientas						
III.1	$S_{inv,t+1}$	<i>sąnaudos, įvertinus sąnaudų pokytį dėl įgyvendintų/neįgyvendintų investicijų</i>	tūkst. Lt					
III.3	$S_{inv,t}$	<i>sąnaudos koreguojamos dėl įgyvendintų/neįgyvendintų investicijų t-aisiais metais</i>	tūkst. Lt					
III.4	$L_{inv,t}$	<i>koreguojama dėl investicijų sąnaudų dalis visose pajamose</i>	tūkst. Lt					
IV.	$I_{ROI,t+1}$	Investicijų grąžos koregavimo koeficientas						
IV.1	ROI_{t+1}	<i>investicijų grąža t+1-aisiais kainų reguliavimo metais, įvertinus įmonės pagal ilgalaikę reguliuojamos veiklos programą įvykdytas ir su Komisija suderintas investicijas</i>	tūkst. Lt					
IV.2	ROI_t	<i>investicijų grąža t-aisiais metais</i>	tūkst. Lt					
IV.3	$L_{ROI,t}$	<i>investicijų grąžos dalis visose pajamose</i>	tūkst. Lt					
V.	$I_{tech,t+1}$	Technologinių sąnaudų koregavimo koeficientas						
V.1	$S_{tech,t}$	<i>t-aisiais metais įtrauktos gamtinių dujų technologinės sąnaudos</i>	tūkst. Lt					
V.2	$S_{tech,t+1}$	<i>t+1-iesiems metams prognozuojamos technologinės sąnaudos</i>	tūkst. Lt					
V.3	$L_{tech,t}$	<i>technologinių sąnaudų dalis visose pajamose</i>	tūkst. Lt					
VI.	I_{nk}	Nenumatytų pasikeitimų koeficientas						
VI.1	$I_{paj,t}$	<i>t-ųjų metų dujų įmonės nenumatytos pajamos (atskirai parodyti visas nenumatytas pajamas/sąnaudas)</i>	tūkst. Lt					
VI.2	Paj_t	<i>nustatytas pajamų lygis t-aisiais metais</i>	tūkst. Lt					
VII.	X_{t+1}	Nuo įmonės nepriklausančių veiksnių pokyčių koregavimo koeficientas						
VII.1	x_t	<i>i-tojo veiksnio reikšmė t-aisiais metais</i>	tūkst. Lt					
VII.2	x_{t+1}	<i>i-tojo veiksnio reikšmė t+1-aisiais metais</i>	tūkst. Lt					
VII.3	L_x^i	<i>i-tojo veiksnio dalis visose pajamose</i>	tūkst. Lt					
VIII.	Q_{t+1}	<i>t+1 –ųjų metų bazinis dujų kiekis</i>						
IX.	K_{t+1}	Koregavimo koeficientas		1				

X.	T_{t+1}	Pakoreguota kainos viršutinė riba	Lt/tūkst.m ³					
-----------	-----------	--	-------------------------	--	--	--	--	--

Tvirtinu:

Pareigos

Parašas

Vardas, pavardė

Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų
sektoriuje nustatymo metodikos
3 priedas

Duomenys apie ūkio subjektą:		Duomenys apie kontaktinį asmenį:	
Pavadinimas		V., pavardė	
Kodas		Pareigos	
Buveinės adresas		Telefonas	
Telefonas		Faksas	
Faksas		El. paštas	
Tinklalapis			
El. paštas			

_____ **DUOMENYS NUSTATYTOS INVESTICIJŲ GRAŽOS KOREGAVIMUI**
(gamtinių dujų įmonės pavadinimas)

_____ sudarymo data

Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai
Verkių g. 25C, Vilnius, LT-08223, rastine@regula.lt

Eil. Nr.	Rodikliai	Mato vnt.	_____ veikla						
			20__	20__	20__	20__-20__ (4+5+6)	20__	20__	20__-20__ (4+5+6+8+9)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Nustatyta investicijų gražos norma t-aisiais metais	%							
2.	Licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertė	tūkst. Lt							

3.	Nustatyta investicijų graža	tūkst. Lt							
4.	Faktinė investicijų graža	tūkst. Lt							
5.	Faktinė investicijų gražos norma	%							
6.	Nustatytos gražos viršijimas	tūkst. Lt							
7.	Nustatytos gražos viršijimas dėl veiklos efektyvumo	tūkst. Lt							
8.	Pirmoji (2 proc.) teigiamos investicijų gražos neatitikties riba (3 eil.x 0,02)	tūkst. Lt	x	x	x		x	x	
9.	Antroji (6 proc.) teigiamos investicijų gražos neatitikties riba (3 eil.x 0,06)	tūkst. Lt	x	x	x		x	x	
10.1.	Pirmosios teigiamos investicijų gražos neatitikties ribos viršijimas (9 eil.-8 eil.) (pildoma, jeigu 7 eil.>9 eil.)	tūkst. Lt	x	x	x		x	x	
10.2.	Pirmosios teigiamos investicijų gražos neatitikties ribos viršijimas (7 eil.-8 eil.) (pildoma, jeigu 7 eil.<9 eil.)	tūkst. Lt	x	x	x		x	x	
11.	Antrosios teigiamos investicijų gražos neatitikties ribos viršijimas (7 eil.-9 eil.) (pildoma, jeigu 6 eil. >9 eil.)	tūkst. Lt	x	x	x		x	x	
12.	Koreguotinas nustatytos investicijų gražos viršijimas (6 eil.-7 eil.+10 eil./2+11 eil.)	tūkst. Lt	x	x	x		x	x	

Tvirtinu:

Pareigos

Parašas

Vardas, pavardė

Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų
sektoriuje nustatymo metodikos
4 priedas

Duomenys apie ūkio subjektą:		Duomenys apie kontaktinį asmenį:	
Pavadinimas		V., pavardė	
Kodas		Pareigos	
Buveinės adresas		Telefonas	
Telefonas		Faksas	
Faksas		El. paštas	
Tinklapis			
El. paštas			

_____ **LICENCIUOJAMOJE VEIKLOJE NAUDOJAMO TURTO VERTĖS SKAIČIAVIMO LENTELĖ**
(gamtinių dujų įmonės pavadinimas)

_____ sudarymo data

Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai
Verkių g. 25C, Vilnius, LT-08223, rastine@regula.lt

Eil. Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	_____veikla
			20__ m. gruodžio 31 d.
1.	Ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto vertė (RAB) 20__ gruodžio 31 d.(2+3-4-5+6-7-8-9)	tūkst. Lt	
2.	Likutinė reguliuojamos veiklos ilgalaikio turto vertė 20__ sausio 1 d. (ataskaitinio laikotarpio pradžioje)	„-“	
3.	Dujų įmonės su Komisija suderintos bei įgyvendintos investicijos per 20__ m. (ataskaitinius metus)	„-“	
4.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos priskaitytos per 20__ m. (ataskaitinius metus)	„-“	

5.	Parduoto, perleisto ir nurašyto turto likutinė vertė 20__ gruodžio 31 d. (ataskaitinių metų pabaigai)	„-“	
6.	Atsargos, kurias dujų įmonė privalo laikyti 20__ m. gruodžio 31 d. (ataskaitinio laikotarpio pabaigoje)	„-“	
7.	Dotacijų ir subsidijų (įskaitant vartotojų prijungimo įmokas, ES fondų lėšas) likutinė vertė 20__ m. gruodžio 31 d.	„-“	
7.1.	iš jų: naujų vartotojų prijungimo įmokos	„-“	
8.	Nenaudojamo, laikinai nenaudojamo (užkonservuoto) turto vertė 20__ m. gruodžio 31 d.	„-“	
9.	Nebaigtos statybos vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigai 20__ m. gruodžio 31 d.	„-“	

Tvirtinu:

Pareigos

Parašas

Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų
sektoriuje nustatymo metodikos
5 priedas

Duomenys apie ūkio subjektą:		Duomenys apie kontaktinį asmenį:	
Pavadinimas		V., pavardė	
Kodas		Pareigos	
Buveinės adresas		Telefonas	
Telefonas		Faksas	
Faksas		El. paštas	
Tinklalapis			
El. paštas			

_____ **ILGALAIKĖS REGULIUOJAMOS VEIKLOS PROGRAMOS LENTELĖ**
(gamtinių dujų įmonės pavadinimas)

_____ sudarymo data

Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai
Verkių g. 25C, Vilnius, LT-08223, rastine@regula.lt

tūkst. Lt

Eil. Nr.	Pavadinimas	_____veikla					iš viso
		20__	20__	20__	20__	20__	
1	2	3	4	5	6	7	
1.	FINANSAVIMO ŠALTINIAI						
1.1.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos						
1.2.	Per ataskaitinį laikotarpį paimtų paskolų suma						
1.3.	Subsidijos ir dotacijos						

1.3.1.	<i>iš jų: valstybės biudžeto lėšos</i>						
1.4.	Pajamos iš prijungimo įmokos bei neatsiperkančios prisijungimo įmokos dalies						
1.5.	Grynojo pelno dalis veiklos programai įgyvendinti						
1.6.	Kiti finansavimo šaltiniai						
1.6.1.	<i>(išvardinti)</i>						
2.	LĖŠŲ PANAUDOJIMAS						
2.1.	Investicijų projektai, finansuojami ne tik reguliuojamos veiklos lėšomis (1.3., 1.6. eilutės)						
2.1.1.	<i>(išvardinti)</i>						
2.2.	Įmonės veiklos programoms vykdyti, iš viso:						
2.2.1.	Naujas turtas, iš viso:						
2.2.1.1.	dujų sistemų plėtra						
	<i>(išvardinti)</i>						
2.2.1.2.	transporto priemonės						
2.2.1.3.	kompiuterinė technika						
2.2.1.4.	kita įranga, prietaisai, įrenginiai						
2.2.1.5.	nematerialusis turtas						
2.2.1.6.	kitas turtas						
	<i>(išvardinti)</i>						
2.2.2.	Turto atstatymas, rekonstrukcija, iš viso:						
2.2.2.1.	dujotiekiai						
	<i>(išvardinti)</i>						
2.2.2.2.	dujų kompresorinės stotys						
2.2.2.3.	dujų skirstymo stotys						
	<i>(išvardinti)</i>						
2.2.2.4.	dujų reguliavimo punktai						
	<i>(išvardinti)</i>						
2.2.2.5.	kiti dujų sistemų priklausiniai ir kitas turtas						

	<i>(išvardinti)</i>						
2.3.	Bendrojo naudojimo sistemoms išpirkti						
2.4.	Paskoloms gražinti						
2.5.	Kitos lėšų panaudojimo sritys						
2.5.1.	<i>(išvardinti)</i>						

Tvirtinu:

Pareigos

Parašas

Vardas, pavardė

II. Pastovioji tarifo dalis, Lt/tūkst. m³.

Vartotojų grupė	Perdavimo paslaugos kaina už pajėgumus, Lt/tūkst. m ³	Vartotojų skaičius, vnt.	Vartotojo pajėgumai perdavimo sistemoje, tūkst. m ³ /per parą/metus	Dujų perdavimo kaina, tūkst. Lt	Dujų tiekimo sąnaudos buitiniams vartotojams, tūkst. Lt	Dujų tiekimo kaina, Lt/mėn.	Pastovioji tarifo dalis, Lt/mėn.

Tvirtinu:

Pareigos

Parašas

Vardas, pavardė

Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų
sektoriuje nustatymo metodikos
7 priedas

Duomenys apie ūkio subjektą:		Duomenys apie kontaktinį asmenį:	
Pavadinimas		V., pavardė	
Kodas		Pareigos	
Buveinės adresas		Telefonas	
Telefonas		Faksas	
Faksas		El. paštas	
Tinklalapis			
El. paštas			

_____ **gamtinių dujų tarifo buitiniams vartotojams duomenys**
(gamtinių dujų įmonės pavadinimas)

_____ sudarymo data

Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai
Verkių g. 25C, Vilnius, LT-08223, rastine@regula.lt

Metai/mėnuo	Į tarifą įtraukta gamtinių dujų įsigijimo kaina, Lt/tūkst. m ³	Faktinė dujų įsigijimo kaina, Lt/tūkst. m ³	Kiekis, tūkst. m ³	Skirtumas, Lt
1	2	3	4	(2-3)*4

Iš viso, Lt				
Prognozuojamas gamtinių dujų kiekis t+1 pusmečiui, m ³				
Į gamtinių dujų tarifą įtraukiamas skirtumas, Lt/ m ³				

Tvirtinu:

Pareigos

Parašas
